№ 32. Treschdeen, 9. Augustâ. 1900.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ fanemot: ar gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihsern eelâ № 22.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Salajâ eelâ № 19.

Latweeschu Awises.

Sludinajumus nem preti: Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantori, Kangihsern eelâ № 22; Rigâ: Hoerschelmana kga grahm. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29 un J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem: 8 kap. par sihku raksta rindiņu, preeksch-pusê 20 kap.; pahrtulkoschana if swescham walodâm par brihwu.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: J. F. Steffenhagena un dehla drukatawâ, Kangihsern eelâ № 22. — **Leepajâ:** Emila Voegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes gr. bodê, Jaun-Leepajâ, Bahnischa eelâ № 36 un pee M. Petersona. — **Bauskâ:** Ed. Drengera k. bodê. — **Tukumâ:** J. Birsgala kga grahm. pahrd. — **Talsôs:** H. Towa k. grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna k. grahm. bodê. — **Wentspilî:** Th. G. Animana k. grahm. bodê. —

79. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Saldû: Fr. Kruhmina k. grahm. bodê un pee A. A. Ringait-Wehsisch. — **Schagarê:** Moses Izigsohna k. leelnogulditawâ. — **Rigâ:** W. F. Häckera drukatawâ, Palejas eelâ № 3; Hoerschelmana k. gr. bodê, Leelâ Smilschu eelâ № 29; J. E. C. Kapteina k. grahm. bodê, Eeksch-Rigas Leelajâ Kehninu eelâ № 10. — **Eeksche un ahrsemê:** Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a k. grahm. bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfak grahm. bodê. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê**, kâ ari **Kursemê.**

Schuhpiba un winas apkaroschana.

I.

Nesen kâ isnahkuse Wahzu walodâ jauna grahmata no mahzitaja W. Wittrocka Oberpahlê, ar wirsraksta: „Schuhpiba un winas apkaroschana, eewehrojot it sewischki sahtibas kustibu un krogu jautajumu Baltijas prowinzês."

Schinî grahmatâ wiss it ruhpigi un pamatigi apstrahdats, kas sihmejahs uz alkohola jautajumu. It siltî to waram eeteikt newis ween muhsu mahzitajeem, bet katram isglihtotam zilwekam, kas prot Wahzu walodu un kas ar scho jautajumu grib tuwak eepasihtees. Tâ ka sarakstitajs ar leelu weiksmi pratis atturetees no katras partejibas, tad schî grahmata it ihpaschi spehj isgaisinat wisadus aisspreedumus un pahrpratumus, kahdi deemschehl schinî sinâ pee muhsu isglihtotajeem pa leelakai daļai wehl pastahw, un preeksch schî swarigâ tagadejahs sadsihwes jautajuma eesildit. Schî grahmata ir pirmais eewehrojamais darbs, kahds Wahzu walodâ Baltijas prowinzês par scho jautajumu isnahzis. Tamdehl mums it ihpaschs eemesls preezatees, ka ari Wahzi, kuri pee mums lihdî schim loti wehsi mehdza pret sahtibas kustibu isturetees, schai leetai sahk jo nopeetni peegreest sawu wehribu, un tas mums Latweescheem noderehs par pamudinajumu, schai leetâ tahlak zenstees.

Grahmatai ir schahds saturs: 1) Swehti raksti un alkohola jautajums. 2) Tautas labklahjibas postischana zaur pahrleezigu alkohola baudischanu. 3) Sahtibas kustiba kulturas semês. 4) Sahtibas kustiba un winas pretineeki. 5) Sahtibas kustiba Baltijas prowinzês. 6) Krogu jautajums sakarâ ar sahtibas kustibu. 7) Muhsu usdewumi un peenohlumi un 8) Sahtibas literaturas saraksts, gan Wahzu, kâ ari Igaunu un Latweeschu walodâ. Schinî reisâ gribam eewehrot tikai pirmo nodaļu, ihsumâ ra'sta saturu atstahstidami.

Uz swehteem raksteem mehgina sawas mahzibas pamatot neween pilnigee atturibneeki, bet ari mehrenibas aisstahwetaji. Wispirms japeemin, ka pilniga atturiba no alkoholiskeem dsehreeneem pee muhschigas dsihwoschanas eemantoschanas nebuht naw wajadsiga, jo „neweena leeta naw no sewis neschkihsta" (Rom. 14, 14.) un „Deewa walstiba naw ehdeens un dsehreens" (Rom. 14, 17.). Tapat ari ir gluschi neewangelisks isskaidrojums par 1. Kor. 10, 21., it kâ tur leetoti teizeeni, „ta Kunga bikeris" un „welnu bikeris" apsihmetu, pirmais neruhguschu un otrs ruhguschu wihnu.

Ko swehti raksti schinî sinâ no katra kristita prasa, ta ir meesas sahtiba. Ta pastahw eeksch tam, ka garam jatop waldneekam par meesas kahribahm un kaislibahm. Uz tam norahda apustulis Pahwils: „Bet mums buhs skaidrâ prahtâ buht" (1. Tesal. 5, 8.) un apustulis Pehteris: „Eseet prahtigi, eseet nomodâ*)" (1. Peht. 5, 8.) un „Eseet prahtigi un modrigi uz Deeewa-luhgschanahm" (1. Peht. 4, 8.). It ihpaschi schî sahtiba teek eteitta biskapeem (1. Tim. 3, 2.), draudses wezajeem (Tit. 2, 2.), draudses kopejeem (1. Tim. 3, 8.) un winu seewahm (1. Tim. 3, 11.).

Schuhpiba swehtôs rakstôs teek daudskahrt mineta un sodita. Tâ praweeschi loti suhdsejahs par schuhpibu, kurai laudis jo leelâ mehrâ bija padewuschees (Esaij. 5, 11., Joel 1, 5.). Newis ween besdeewigi laudis, bet ari tautas wirsneeki un pat preesteri un praweeschi schai kaislibai bija padewuschees. (Esaij. 56, 12., Am. 4, 1., Esaij. 28, 7.). Ari jauna Deriba aseem wahrdeem nosoda schuhpibu. Ta dehwê to par „paganu" netikumu (1. Peht. 4, 3.), peeskaita to pee meesas un tumsibas darbeem (Gal. 5, 19.—21., Rom. 13, 12.—13.). „Dsehraji Deewa walstibu neeemantos," saka ap. Pahwils (1. Kor. 6, 10.) un „Ja kahds, kas par brahli sauzahs, ir ..... dsehrajs, ar tahdu jums nebuhs ehst." (1. Kor. 5, 11.).

Swehti raksti min ari dserschanas launos augļus. Ta posta weselibu un dsihwibu, laupa zilwekam saprashanu un gara spehkus un apgrûhtina sirdi (Luhk. 21, 34.), ta isposta mahjas un tautas labklahjibu. „Dsehrajs un rijejs panihks" (Sal. sak. wahrd. 23, 21.). „Wihns ir sobgalis, stiprs dsehreens trakgalwis" (Sal. sak. w. 20, 1.), (pareisak: wihns rada laudis ar palaidigu mehli un stiprs dsehreens dara tos trakus). Tamdehl tahdeem, kas pee wihna kawejahs, gaudas, waidi, bahrschanahs, schehlabas, skrambas, neskaidras azis. (Sal. sak. wahrd. 23, 29.—30.). Beidsot schuhpiba posta garigo un tizibas dsihwi un nowed pee ahrprahtibas. (Sal. sak w. 23, 33, 31, 4.—5., Dan. 5, 1—2., 1. Peht. 4, 8., Hos. 7, 5., Esaij. 28, 7. un t. t.)

Nu waretu izsteites jautajums, waj eewehrojot schahdu postu, kahdu pahrleezigâ alkohola baudischana atnes, swehtôs rakstôs sem wispahrigâ sahtibas prasijuma naw domata pilniga atturiba no tahdeem dsehreeneem, no kureem zeļahs dsehrums. Ka tas tâ naw, tas weegli peerahdams.

Nedz jannajâ, nedz wezajâ Deribâ laut kur ir pilnigi noleegts, baudit wihnu. Lai atgahdinamees tik tahs weetas, kur wihns usslawets. Tas eepreezina zilweka sirdi (Dahw. dz. 104, 15.), stiprina wahjibâs (1. Tim. 5, 23.), eepreezina skumjâs (Sal. sak. w. 31, 6.). Tamdehl ari „dsihwot apaksch sawa wihna koka" (1. Kehn. 4, 25., Mik. 4, 4.) waj „ehst no sawa wihna koka" (2. Kehn. 18, 31., Esaij. 36, 16.), tika eeskatits par atkautas turibas sihmi. Bet wisswarigaks te ir stahwoklis, kahdu Kristus eenem. Wina eenaidneeki to saukaja par „wihna plihtneeku", tamdehl ka tas dsehra wihnu (Mat. 11, 19., Luk. 7, 34.). Bez tam ari tas Kungs daudz lihdsibas minejis wiņa koku un wina augļus Deewa walstibas noslehpumu isskaidroschanas dehl, kâ ari winsch atkahwa baudit wihnu kahzâs Kanâ, Galilejâ, pats uhdeni par wihnu pahrwehrsdams. Tamdehl buhtu eeteepiba un nepaklausiba Kristus wahrdeem, ja atturibneeki wihnu atmestu pee swehtwakarehdeena eedami un kâ ahrstu sahles.

Meesas sahtiba, kahdu swehti raksti no mums prasa, ir diwejada: sahtiba kâ wispahrigs tikumibas prasijums un atturiba sewischku eemeslu dehl. Sahtiba ir katram kristitam nepeezeeschami wajadsiga, kamehr atturiba ir pahrmahzischanas lihdseklis waj ari mihlestibas parahdischana tuwakam. Ka pilniga atturiba no reibinatajeem dsehreeneem preeksch dsehrajeem neween ewangelisks attaisnojama, bet aiz religisks-tikumiskeem eemesleem un pehz ewangeliuma mahzibahm teek prasita, tam gan gruhti kahds pretosees. Sche newaram atsauktees uz tam, ka tas Kungs no dsehrajeem nekur pilnigu atturibu naw pagehrejis. Jo pirmkahrt schuhpiba pee Israela tautas toreis nemaz nebija wispahr isplatijusees un otrkahrt Kristus ewangeliums naw likumu grahmata daschadu sewischku jautajumu isschkirschanai. Pehz sakara no swehteem raksteem it gaischi peerahdams, ka tas Kungs prasa pilnigu dsihwes pahrmainu, nejaschu un pilnigu atsazischanos no leetahm, kahdas par sewi naw aisleegtas, ja schihs leetas ir par nepahrspehjamu kaweklî (1. Kor. 9, 12.) eekluht Deewa walstibâ. Schahds kaweklis peemehram bija preeksch Lewi wina muitneeka amats un preeksch bagatâ jaunekļa wina bagatiba. Dserschanas kaisliba aba ir preeksch dsehraja kaweklis, kluht par Deewa behrnu. Sinams, ka atturiba ween te maz lihdz, ja ta naw saweenota ar tizibu un grehku noschehloschanu. Tagad iszeļahs jautajums, waj atturiba, kura dsehrajam wajadsiga, lai tas tiktu glahbts, sinamôs apstahkļôs ari nedsehrajam war kluht par tikumigu peenahkumu.

Wisgaischaki uz tam atbild apustulis Pahwils Rom. grahmatâ 14. nodaļâ. Starp kristiteem Româ bija izzehlees strihdus. Weeni domaja pareizi daram, eewehrojot toreizigo Romeeschu nesahtigo dsihwi, atsakamees pawisam no gaļas ehschanas un wihna dserschanas un gribeja schahdu eeraschu usstahdit kristiņu starpâ par wispahrigu likumu, kamehr otri, kas domaja swabadaki, luhkojahs uz pirmajeem ar nizinoschanu, itkâ semak stahwoscheem. Pret schahdu nebuhjschanu nu stahjahs apustulis Pahwils. Lai gan tas atturigos dehwê par „wahjeem tizibâ", tamdehl ka tee nespehj isschkirt, kas tizigam zilwekam atļauts, kas ne, un wispahrigi nemot peebeedrojahs teem, kas swabadaki domaja, tomehr winsch no tam neka negrib sinat, itkâ kristigas tizibas pamata mahzibas pastahwetu schahdâs ahrigâs leetâs, bet usswex to, ka sche leelakâ leeta muhsu isturescha nahs waj stahwoklis pret to Kungu. Schis stahwoklis neteek nedz zaur attureschanos no daschadeem ehdeeneem un dsehreeneem trauzets, nedz ari zaur wiņu baudischanu, bet gan zaur tam, ja daschas eeraschas peekopjot iszeļahs nesawtiga teesaschana jeb brahļu augstprahtiga nizinaschana. „Neweena leeta no sewis naw neschkihsta" (14. p.) un „Deewa walstiba naw ehdeens un dsehreens" (17. p.). Tas leekams pee sirds teem, kas atturahs un to par grehku eeskata, kas par grehku naw eeskatams. Turpreti stiprajeem jaeewehro, ka mihlestiba pret wahjako brahli stahw augstak nekâ brihwiba.

Schahdai mihlestibas pilnai eewehroschanai tikai uz tam jaraugahs, „ka neweens sawam brahlim neleek peedausitees nedz tam dod apgrehzibu" (13. p.). Ja kahds zaur sawu brihwaku isturescha nos sawu brahli „skumdina, tahds wairs nestaigâ pehz mihlestibas un samaita ar sawu ehdeenu to, par ko Kristus ir miris" (15. p.). Ihstâ mihlestiba turpreti dsenahs pehz ta, kas der meeram un sawstarpigai ustaisischanai (19. p.), saudzê wahjâ brahļa apsinu, kas peedausahs pee ehdeena waj dsehreena (20. p.) un eeskata par labaku, gaļas neehst un wihna nedsert, ja taws brahlis pee tam peedausahs, jeb apgrehzinajahs, jeb top wahjsch (21. p.).

Schahdu Kristigu mihlestibu peekopdami, stiprakee brahli ari panahk to, ka winu labums netop saimots (16. p.), t. i. ka neteek teem, kas stahw ahrpus draudzes, dots eemesls, sobotees par winu brihwibu, jo teem tas buhtu loti pa prahtam, ka daudzinatâ kristigâ mihlestiba ehdeenu un dsehreenu dehl eet pasuschanâ. Bet sche katram jaluhkojahs uz sawu sirdsapsinu, waj tas sewis waj zitu dehl grib buht atturigs waj ne, jo ta ir pascha darischana, sirdsleeta, par kuru ikweens no mums pats par sewi dos atbildeschanu Deewam (12. p.).

Teescham schee ir gaischi aisrahdijumi, kahdi preeksch wiseem laikeem raksiti par mahzibu (15, 4.) un kahdeem ir paleekama wehrtiba, apzerot to leetu tikumigo nosihmi wispahr, kurahm pee debesu walstibas eemantoschanas naw sewischka nosihme, un sahtibas kustibu it sewischki. Schahs leetas neweens kristits newarehs atstaht neeewehrotas, ja tas schinîs laikôs gribehs nokahrtot sawus eeskatus, sihmejotees uz atturibas kustibu. Zaur tahm katrs, kas stahjees sem apustuļa Pahwila peerahdijumu spaida, nahks pee atsihschanas, ka atturiba no stipreem dsehreeneem neweenam tizigam kristitam newar tikt usspeesta, bet ari, ka atsazischanahs no brihwibas baudit alkoholiskus dsehreenus neween naw noleegta, bet wehl eeteikta tahdôs gadijumôs, ja sirdsapsina wahjaku brahļu dehl uz tam juhtahs pamudinata. Schahda atturiba jaunajâ, kâ ari wezajâ Deribâ sastopama. Tâ preestereem bija jaatturahs no wihna un stipreem dsehreeneem, kad tee gahja saeeschanas telti (3. Mos. 10, 9.). Tapat ari Reehabiti, sawa ziltstehwa Jonadaba, Reehaba dehlu solijumu, atsazitees no wihna dserschanas, jo stingri eetureja, kâ ari Nasireeschi, t. i. atschkirtee, Deewam solitee, pee kureem ari peedereja Simsons, Samuels, Jahnis tas Kristitajs u. z.

Dot kahdu swehtswinigu apsolijumu, uz wisu muhschu no alkoholiskeem dsehreeneem atsazitees, lai wahjakos brahļus glahbtu un labotu, tas naw eewehlams un eeteizams. Bet ka naw nedz aisleegts, nedz neewangelisks darits, uz kristibas un eeswehtischanas solijuma pamata apnemtees, neween wahrdeem, bet ari ar dsihwu peemehru pehz tam zenstees, wahjakos brahļus aissargat un glahbt, no tam katrs, kas bez aisspreedumeem leetai sekojis, buhs pahrleezinajees. Ari sche wahrdeem taisniba: „Wahrdi pamahza, bet preekschsihme aisrauj lihdz".

Brivkalneeks.

*) Jhsteni: Eseet skaidrâ prahtâ, eseet nomodâ.

Waldibas pasinojums.

Par Eiropas walstju saweenoto kara-pulku wirswadona eezelschanu Kreewijas „Waldibas Wehstn." nes schahdu pasinojumu. „Eewehrojot, ka uz Petschilijas kara-lauka twojahs isdewigs gadalaiks kara noluhkeem, tapat ari Tientsinâ sapulzinatam prahwam daschadu walstju kara-spehkam peeweenojahs jauni palihga pulki, — tad ronahs jautajums par schî kara-spehka wirspawehlneeku, ja wajadsibas gadijumâ walstju kara-pulki buhtu peespeesti paplaschinat sawu sahkumâ nodomato usdewumu.

Kamehr leelwalstis apspreeda jautajumu par starptautiskâ kara-spehka darbibas saweenoschanu,

Pasphrnê.

Autopsija.*)

No Adas Negri.

O, kalso dakter, sinatnes un teesas
Twihkst gars taws, azis eedegahs,
Tu zeeti fagreef manas kailahs meesas,
Ar aukstu, aso nasi faschkel tahs.

Waj sini, kas es biju? . . . Klausees, teikschu!
Es pasmejos par sposcho asmeni,
Kas dur un sahp . . . Pirms kapâ steigschu,
Tew isstahstischu suhro likteni.

Es usaugu uz klajas eelas. Mahjas
Un mahtes mihlestibu nepasinu es,
Man sneegâ, dubltôs stinga basahs kahjas,
Man wehtrâ, leetû nebij paspahrnes.

Es naktis pasinu bez meera rasas,
Ka ruhpês roschusahrtâ gaisma aust,
Un weltas zeribas, un sahpes asas,
Es deenas pasinu, ka nebija ko graust.

Es darbu pasinu bez tizibas un preeka,
To truhkumu, kas slepenibâ raud,
Pee druhmeem zilwekeem es peemitu kâ leeka,
Kur posts un asaras un bailes draud.

Tad spehki fabruka kâ stikla mahja . . .
Man' lika slimnizâ . . . Un schkitahs tâ:
Pahr galwu wanags spahrnus pliwinaja
Un manas kruhtis, brehkdams, plosija.

Kâ nabags, padsihts suns bez mahjas
Es miru weentule un aismirsta,
Neweena nebija, kad nahwe stahjahs,
Kas atsspeesch azis, sirdi remdina.

Wehl melnahs sihda mihkstahs zirtas wijahs,
Ap seju rotajahs un smalkahs stihgas gaist, —
Wiss isnihks, fabruks tumschâ kapa sijâs,
Pirms kwehlais mihlestibas skuhpsts tur kaist.

Zik schkihstas, newainigas jaunahs meesas,
Taws skateens pehtidams pahr winahm slihd,
Bet drihz tahs graisihs tawas rokas leesahs,
Kur nascha asmins laistidamees spihd.

Tad greef ween ahtri baltahs kruhtis manas,
Un mozi, staipi, dali, sakahrto!
Un dari wisu few pehz patikschanas
Ar manu meesu, tewim pahrdoto!

Tu sklarbeem smeekleem manâs eekschâs plosees,
Weenalga . . . winas nahkfees kapâ mest, —
Un meklê nenokusis, waj tew neisdosees
Reis bada noslehpumu gaismâ west!

Ar aso tehraudu greef dsihslu tihklu,
Rauj sirdi ahrâ, plehs un schkehrd,
Kas sin, tu neatslehgsi sahpju mihklu
Un useesi, kur behdu awots wehrd!

Waj domâ, zeeschanas sche nesajuhtu
Uz kailo augumu ka pehtot raugees tu?
Es dusmu sibinus tew glahschainajahm azim suhtu, —
Nekad tu neisrausi manu peeminu!

Un kaut mans muhschs ar sawahm ilgoschanahm
Tiks aismirsts kâ mans dsihwes stahsts,
Bet beigu krahzeens wehl pahr luhpahm manahm
Tew greesihs dwehselê kâ lahsts!

Atdsejojis Lihgotnu Jehkabs.

*) Par autopsiju sauz lihka usschkehrschanu un ismekleschanu ahrsmeezibas noluhkâ. T. p.

Kihna.

III.

Apluhkojuschi Kihneeschu sadsihwi, religiju un eeraschas diwi eepreekschejâs nodaļâs, tagad pakawesimees drusku ilgaki pee Kihnas kara-spehka. Eepasinuschees tuwaku ar Kihnas kara-spehku un wiņa kahrtibu, waresim weeglaki noskahrst, kahds un zik stiprs ir leelwalstju pretineeks Asijâ.

Kara-spehku Kihnâ eedala trijâs schkirâs: Mandschurijas jeb karoga pulku usdewums ir apsargat un aisstahwet Kihnas waldoschâ keisara namu; Kihnas pulku usdewums ir apsargat un aisstahwet sewischkas prowinzes (apgabalus) un beidsot nahk daschadi Kihneeschu tautu pulki, kas teek sastahditi no teem apgabaleem un semehm, kas atronahs Kihnas pahrwaldibâ. Mandschurijas pulki no sahkuma (300 gadu atpakaļ) tika eedaliti 4 korpusôs waj dakâs, kas katra dabuja sawu nosaukumu pehz karoga krahsas (dseltena, balta, sila un sarkana). Drihz scheem pulkeem tika peeweenoti wehl 4 pulki, tâ ka wihru skaits wisôs 8 pulkôs sneedsahs lihdz 60,000. 1627. gadâ wehl tika peeweenoti 17,000 Mongoļu, bet 1637. gadâ — 24,000 Kihneeschu aisgahjeju, kas palihdseja Mandschurijas pulkeem pahrwahret wehl neuswahretahs tautas. Ari schee peeweenotee Mongoli un Kihneeschi tika tapat eedaliti 8 pulkôs, bet katra tauta wehl sewischkâ pulkâ, kahdu bij pawisam 24.

Eekarojuschi ar scho pulku palihdsibu wisu Kihnu, Mandschuri peepatureja to paschu agrako kara-pulku kahrtibu, lihdz ar to nodibinadami pastahwigu waldibas kara-spehku, ar kura palihdsibu tee stingri tureja wisu waru sawâs rokâs. Schinî noluhkâ peeminetee kara-pulki lihdz ar pehznahkameem uz muhschigeem laikeem tika eezelti kareiwju kahrtâ. Scho kara-pulku lozekli baudija daschdaschadus labumus. Wineem tika peeschkirta seme, peespreesta uz gadu gadeem alga — naudâ un produktôs un atļautas daschdaschadas preekschrozibas pee walstsamatu eeguhschanas. Tika isdoti nosazijumi, pehz kureem katru gadu ihstenâ deenestâ tika eesaukts sinams skaits zilweku no kareiwju kahrtas, 16 lihdz 60 gadu wezi. Wisa kareiwju kahrta, tikpat tee, kas atradahs ihstenâ deenestâ, tapat ari tee, kas bij atwaļinati, tika pahrwalditi no sewischkas kara administrazijas un pat ziwilleetâs bij gluschi neatkarigi no tahm eestahdehm, kuras pahrwaldija zitus eedsihwotajus.

Schî pate kahrtiba kareiwju kahrtâ pastahw lihdz scho baltudeen'. Tamdehl schee kara-pulki tik paklausigi un padewigi waldoscham Kihnas keisara namam. Scho kara-pulku pashu labâ jau ir aisstahwet un pasargat tagadejo kahrtibu Kihnâ, jo tahdai kahrtibai pastahwot wini tik war zeret ari turpmak baudit wisas preekschrozibas un labumus mantas sinâ. Bet ar laiku schî kareiwju kahrta daudz saudejusi no labu kareiwju ihpaschibahm.

Leelakâ daļa no mineteem pulkeem atronahs Pekingâ. Pilsehtas seemeļu daļâ, kur atronahs keisara pils, eerahdita preeksch wineem dsihwes weeta. Wisu scho kara-spehku rehkina kopâ uz 125—127 tuhkstoschi wihru. Zitu kara-spehku newar skaidri sinat — tatschu tas nebuhs masaks par 100,000 wihru. Schee pulki nometinati Kihnas leelakôs pilsehtôs. Tomehr ar wiseem scheem pulkeem Kihna wareja istikt tikai tik ilgi, kamehr paschâ semê neatgadijahs nopeetnaki nemeeri un neizzehlahs sadurschanahs ar leelwalstim, kas notika schî gadusimtena pusê. Ilgakam meeram waldot, Kihnas kara-spehks bij daudz saudejis no sawas kara duhschibas, tadehl waldiba sahka nopeetni ruhpetees par to, lai uslabotu wispahrigi kareiwju stahwokli, maksaja teem augstakas algas, apbrunoja labeem eerotscheem, mahzija pehz Eiropeeschu preekschsihmes, sarihkoja jaunus pulkus un t. t. Generalmajors Putjata pehz ofizialeem sarakstteem 1891. gadâ rehkina wisu Kihneeschu kara-spehku uz 1,233,469 wihri, bet majors Kawendoschs 1898. g. — uz 1,752,000 wihru. Kara-spehka usturescha nai isdod ikgada kahdu 70 miljonu rublu.

Kihneeschu saldatu kahda Wahzu kara leeku awise raksturo schâ: „Kihneeschu saldats ir — algadsis, kas lihgst tikai tad, kad wisi usturas awoti issikuschi un neka naw wairs ko ehst. Leelakâ daļa Kihnas saldatu eestahjahs kara-deenestâ tikai pa seemu, bet pawasari dodahs atkal uz semehm. Prahta attihstibas sinâ naw nekahdas starpibas starp Kihneeschu ofizeeri un prastu saldatu un abi ir weenadi dumji un mahnutizigi. Saldati neeeredz ofizeerus par daschadahm warmahzibahm un plehschanahm, ziwileerehdni, kas, wismaz, mahk lasit un rakstit, tos nizina par neizglihtibu. Weetas kara-deenestâ teek par naudu pahrdotas un kas reiz tahdâ weetâ eepirzees, tas ar uswiju zenschahs atkal eeguht isdoto naudu. Zik Kihnâ kara isglihtiba maz attihstijusees, redzams no tam, ka „munsturescha na" tur tahda pat kâ 300 gadu atpakaļ un pat swarigakee eerotschi palikuschi tee paschi, kas bij widus laikôs. Bez tam saldati wingrojahs wahles sweschanâ un akminu zilaschanâ, laikam lai stiprinatu meesas spehkus Tatschu, taisnibas dehl, jaatsihst, ka Kihneetis no dabas — labs saldats. Deenwidus Kihneeschi pasemi no auguma un ne wisai stipri, bet toteef loti weikli un isturigi. Jangtse apgabalôs un Seemeļu-Kihnâ saldati slaiki no auguma un spehzigi. Peeradis pee daschdaschadahm gruhtibahm, Kihneeschu saldats ar apbrihnojamu pazeetibu panes badu un slahpes, saules tweizi un negaisu. „Nerwus" winsch nepasihst. Skateens tam aso, roka pee schauschanas spehziga, bet prahta attihstibas sinâ winsch stahw semaku par zitu semju rekruscheem. Tahdas leetas, pee kurahm newajaga neka domat, winsch eemahzahs loti schigli, bet pawisam apjuhk, tiklihdz wajaga ismanas un apkehribas.

keisars Wilhelms greesahs teeschi pa telegrafu pee Keisara Majestetes, tapat ari pee zitahm waldibahm, kam ir lahda daka pee schi jautajuma, ar scho preekschlikumu, ka winsch nododot leelwalstju rihzibâ Wahzijas feldmarschalu grahfu Waldersee, kuram, kà wirspawehlneekam, waretu tikt uslikta wadiba par saweenoto walstju kara-spehku uf Petschilijas kara-lauka.

Dsihwi ruhpedamees, lai pehz eespehjas drihs nowehrstu fareschgijumus tahkajôs austrumôs, Keisara Majestete atbildeja, ka no sawas puses neredf nekahdus kaweklus, kamdehl newaretu peenemt keisara Wilhelma preekschlikumu, eewehrojot to, ka no leelaku starptautisku kara-pulku sapulzinaschanas brihscha Kihnâ weeniba darbibâ nepeezeeschami wajadsiga, lai sekmigi ispilditu peenahzigo usdewumu; ka grahfa Waldersee, kà feldmarschala, augstais stahwoklis dod winam sewischkas teesibas uf kara-pulku wadibu pehz weena wiseem kopiga mehrka; un ka, pehdigi, tikumiski pamudinajumi, ko schinî gadijumâ wareja eewehrot Wahzija, kuras preekschstahwis swehrischkigâ kahrtâ tika nonahwets Pikingâ, dod winai eemeslu stahtees preekschgalâ starptautiskam kara-spehkam, kas rihkojahs pret Kihnas dumpineekeem.

Tatschu pee tam naw japeemirst, ka issazidams peekrischanu nodot Kreewu pulku Wahzijas feldmarschala wirspawehlneezibai, Keisara Majestete nekahdâ sinâ nedomâ atsazitees no politiskas programas, par kuras pamata nosazijumeem panahkta pilniga weenoschanahs tiklab ar Franzîju un zitahm leelwalstim.

Nepuhledamahs panahkt nekahdus mantkahrigus noluhkus, zensdamahs pehz wispahrigas sameerinaschanas un labas satiksmes atjaunaschanas drihsakâ laikâ ar kaiminu Kihnu, Kreewija paliks ustiziga saweem wehsturigeem paradumeem, un ja nemeeru turpinaschanahs dehl Kihnâ wajadsetu ussahkt stingru kara darbibu, Kreewija nenowehrschami sekos teem zilweku mihlestibas preekschraksteem, kas senak un arweenu bijuschi Kreewijas kara-spehka slawa.

Waj pagasta weetneeki usskatami par pagasta waldes eerehdneem?

Par scho jautajumu „Baltijas Wehstu." pasneedz loti peewilzigu gabalinu, kas, starp zitu, raksturo daschas muhsu sadsihwes buhschanas. „Nesen Waldoschais Senats, — tà minetâ awise raksta, — scho jautajumu isschkihris schahdâ suhdsibas leetâ: 1894. gadâ toreisejais Dobeles aprinka semneeku leetu komisars St. kgs sodija Dobeles pagasta weetneeku Pehpu mahju saimneeku S. ar peezahm deenahm aresta par to, ka schis winam uf zeka garam brauzot neesot winu, kà sawu preekschneeku, zepuri nonemot sweizinajis. Gan S. aisbildinajahs, ka komisara kgu neesot eerauds sijis jeb ari azumirkli nepasinis, jo zelsch wedis no stahwa kalna uf leju un pee tam paschâ Dobeles meesta tuwumâ, kur wisa usmaniba bijuse japeegreesch sirgam, lai nesabrauktu kahdu zeka gahjeju, kuri tobrihd leelâ daudzumâ steiguschees uf basnizu. Komisara kgs ari bijis gehrbees ziwildrehbês un ne amata uswalkâ, kahdâ S. winu pahri reisu bij redsejis teesas namâ. S. aisbildinaschanahs neko nelihdseja, komisara kgs palika pee sawa spreeduma. Par schahdu spreedumu S. suhdseja pee Kursemes gub. semneeku leetu komisijas. Schi atrada, ka S. kà pagasta weetneeks usluhkojams par pagasta eerehdni, kursch neesot komisaram parahdijis peenahkuscho zeenibu un ka no komisara peespreestais disziplinas sods naw pahrsuhdsams. Beidsot S. greesahs pee Waldoschâ Senata, kursch ar ukasu no 3. Dezembra 1899. g. isskaidroja, ka 1866. gada Baltijas semneeku likumu 34. paragrafâ noteiktee disziplinas sodi naw no komisareem usleekami pagasta weetneekeem, tapehz, ka pagasta weetneeki nepeeder pee schini paragrafâ mineteem pagasta waldes eerehdneem. Dibinotees uf mineto ukasu, semneeku leetu komisija taisija jaunu spreedumu un S. attaisnoja, kaut gan agrak peespreestais sods jau bij ispildits."

No ahrsemehm.

Kihnâ leelwalstju kara-spehks isgahjuschotreschbeen eegahjis galwas-pilsehtâ Pekinâ. Kà lasitajeem jau sinams, zekâ uf Pekinu wispirms notikusi leelaka kauja pee Peitsangas. Tapat ari pee Jangtsunas Kihneeschi tikai pehz ilgakas zihnas atkahpuschees. Par tahlakeem notikumeem, it sewischki par ee-eeschanu paschâ Pekinâ wehl truhkst tuwaku sinu. Kamehr pirmahs telegramas wehstija, ka leelwalstju kara-spehks eegahjis Pekinâ, neatrasdams nekahdu pretoschanos no Kihneeschu puses, tikmehr Kreewu admirals sino if Tientsinas, ka galwas-pilsehta weenu deenu apschaudita un tad leelwalstju kara-spehks pa rihta-puses wahrteem eelausees eekschâ. Tapat ari Japaneeschu admirals wehsta, ka Pekina eenemta pehz stipras zihnas. Tanî sinâ wisas wehstis saskan, ka leelwalstju suhtni atswabinati un atrasti sweiki weseli. Tà tad ilgaku laiku jau par miruscheem turetee Eiropeeschi nu beidsot tatschu isglahbti un lihds ar to protams sawu teesu masinasees leelais ustraukums Eiropâ. Bet Kihnas jukahm un asinsisleeschanai nebuht wehl naw tik drihs gals paredsams. Tas jaspreesch ihpaschi no tam, ka Kihnas keisareene-waldone preeksch Pekinas eenemschanas lihds ar wiseem eewehrojamakajeem waldibas wihreem galwas-pilsehtu atstahjusi un aisbehgusi deesin kurp. Ari no keisara neesot ne wehsts. Ta ir sihme, ka lihdschinigee Kihnas waldibas meera peedahwajumi un laipnee wahrdi ir bijuschi tihrâ leekuliba un wiltiba. Kamehr leelwalstju kara-spehks atradahs tikai wehl zekâ uf Pekinu, Kihneeschu waldiba wairakkahrt peedahwaja pameeru un apsolija wisadu gandarischanu, lai tikai leelwalstis atstahtos kara-darbôs. Sewischki karsti Kihnas waldiba wehlejahs, lai leelwalstju suhtni atstahtu Pekinu un waldibas apsardsibâ dotos uf Tientsinu. Bet leelwalstis ne bes eemesla negribeja Kihneeschu waldibas solijumeem lahga tizet un suhtni labak zeeta breesmas un gruhtibas Pekinâ tahlâ, nekâ usnehmahs nedroscho zelojumu Kihneeschu apsardsibâ. Tagad, kur nu suhtni isglahbti, leelwalstis sinams wairs nekawetos ussahkt meera sarunas, bet nu Kihnas waldiba — pasudusi. Tas ir jauns peerahdijums, ka keisareenei un winas walstswihreem sirdsapsina naw tihra un wini pateesibâ turahs uf weenu roku ar leeldhrneekeem un ziteem tà saukteem dumpineekeem. —

Mandschurijâ Kreewu kara-pulkeem atkal bijuschas daschas kaujas. Lai gan Kihneeschu skaitâ allasch bijis daudz wairak nekâ Kreewu, tomehr Kreewi wisur palikuschi uswahretaji. Braukschana pa Amuras upi esot atkal nodroschinata. —

Ari Kihnas deenwidôs nemeeri aug augumâ. Tà nule atkal ispostita kahda Frantschu misiones stanzija, wairak misionaru un leels skaits kristigu Kihneeschu nogalinati. —

Jo bihstamakas Kihnas jukas parahdahs, kad eewehro, ka leelwalstju daudz skandinatâ weenprahtiba neleekahs esam deesin zik stipra. Kad grahfs Waldersee bij eezelts un no wisahm leelwalstim peenemts par wirspawehlneeku Eiropeeschu karapulkeem Kihnâ, tad sahkumâ to tureja par sihmi, ka leelwalstis teescham Kihnas jautajumâ grib turetees weenprahtigi kopâ. Bet nu jau Frantschu, Anglu un ziti laikraksti deenu no deenas nes garns strihdu rakstus par to, kahdas teesibas ihsti jaunajam wirspawehlneekam peeschkiramas. Daschas Frantschu balsis it gaischi issaka, ka Frantschu kareiwji ne par ko nedrihkstot liktees pawehletees no swescha wadona; grahfam Waldersee no Frantschu puses newarot neko wairak peeschkirt kà preekschsehdetaja teesibas kara padomê. Gandrihs tapat runâ ari Anglu laikraksti, un ar scheem spreedumeem ari it labi saskan Anglu rihkoschanahs Schangajas apgabalâ, kur tee azim redsot bij nodomajuschi strahdat uf sawu roku ween, ja tikai zitas leelwalstis nebuhtu likuschas schkehrschkus zekâ. Jauns sapihkums Anglu starpâ zehlees zaur kahdu keisara Wilhelma runu, kurâ tas nosmahdejis Anglu admiralu Simoru. Ari pascheem Wahzeescheem naw ihsta preeka par grahfa Waldersee eezelschanu leelajâ godâ. Daudzi domâ, ka Wahzija, usnemdamahs waditajas lomu Kihnas karâ, usnehmusehs ari paschu leelako atbildibu, kadehl winai nahksees ari nest wisleelakos upurus.

Li-Hung-Tschangs, par kuru sinoja, ka tas sew galu padarijis, aisbehdahm par to, ka newar dumpi apspeest, wehlak bijis spirgts un wesels un winam usdota widutaja loma starp leelwalstim un Kihnas waldibu. Bet leelwalstis ari winam wairs neustizahs, un dara pee tam it pareisi, jo Li-Hung-Tschangs, isdaudzinatais Eiropas draugs, wisâ schini juku laikâ isturejees pahrak schaubigi. —

Uf Deenwidus-Afrikas kara-lauka Angleem wehl darba un raischu papilnam. Ilgu laiku wairak Anglu generali, to starpâ ari slawenais Kitscheners, pa Oranschas seemeleem kerstija Buhru komandantu Dewetu, kas Robertsam aiss muguras postija dselzeku un medija Anglu pahrtikas wesumus. Wairak reises Dewets tà bij eelenkts, ka Angli domajahs winu tikpat jau kà rokâ dabujuschi; bet nu galu galâ winsch tomehr ir atkal isspruzis un, pahreedams pahri par Walas upi, dabujis Rustenburgas apkahrtnê saweenotees ar generali Delareju, kas tur jau ilgaku laiku spaida Anglu generalus Baden-Powelu un Karingtonu. Tagad nu Kitscheners un Metuens steidsotees Dewetam uf pehdahm pakaļ, bet neba nu winsch tik drihs lausees nokertees. Oranschas brihwwalsti Angli schimbrihscham gan nu war justees droschi, bet to teesu wairak wineem buhs darba uf wakareem no Pretorijas, kamehr tiks tur galâ ar Dewetu un Delareju. Generalis Bota ar sawu pulku pehz Anglu sinahm atkahpees atpakaļ uf Babertonas pusi, uf kureeni ari pahrzelts waldibas miteklis. —

Kahds Frantschu laikraksts isrehkinajis, ka no 27. Junija lihds 20. Julijam, tà tad kahdu triju nedeku laikâ, pehz paschas Anglu waldibas isdotahm listehm Angli saudejuschi gandrihs 6000 wihru krituschu un eewainotu! Ja tà eet uf preekschu, tad Anglu kara-spehkam jaisnihkst ar wisahm sawahm uswarahm. —

Arî ar Aschanteem Angli nemas wehl newar tikt galâ. Nule tur atkal bijuschas karstas zihnas, kuras prahws skaits Anglu krituschu un eewainotu. Ja nu wehl kahdâ nedeenâ isschaujahs dumpja leesmas Indijâ, kur bads un mehris tihri schausmigâ kahrtâ strahdâ sawu posta darbu, tad gan deesin waj uspuhtigajeem Angleem nepeetruhktu kara-spehka, ko uf wisahm pusehm suhtit. —

Uf Italijas kehnina Umberta behrehm, kas ar leelu godibu un gresnumu noturetas, deewamschehl atgadijuschees wairak nelaimes notikumi. Tà pee behru gahjeena zeka malâ eeluhsuse kahda tribina, pee kam pee 100 zilweku eewainoti. Tad atkal sahzis trakot kehnina kara-sirgs, kas wests sahrkam pakaļ; iszehlusehs sadruhsmeschanahs, pee kam wairak zilweki eewainoti. Pahri deenu wehlak Romas tuwumâ weens dselzeka brauzeens ussteekrejis otram wirsû, pee kam 12 zilweku nonahweti un 40 eewainoti. Branzeenâ atradees ari Kreewu leelkuŗas Peters Nikolajewitschs ar Laulatu draudzeni, bet Tee palikuschi sweiki un weseli. —

No eekschsemehm.

No Peterburgas. Buhru deputazija no Berlines eeradahs sche 1. Augustâ lihds ar Transwalas pilnwarneeku Dr. Leidsu.

— **Eewehrojot notikumus** tahkajôs austrumôs, „Sarkanâ Krusta" eestahdei daudz darba, gahdajot par slimeem un eewainoteem kareiwjeem. Tà ka no labprahtigahm dahwanahm wehl naw eenahzis daudz (kahdu 12,000 rubku) un beedribas lihdsekli nepeeteek scheem ahrkahrtigeem isdewumeem, tad isdots 28. Julijâ Wisaugstakais ukass, ka nemami nodokli no ahrsemes pasehm bei jau pastahwoscheem nodokleem 5 rubki „Sarkanâ Krusta" mehrkeem par labu.

No Peterburgas. Dsihwoklu nodokli bij nodomats nodot pilschtam, bet tagad, eewehrojot nemeerus austrumôs, kas no walsts puses prasa prahwus isdewumus, dsihwoklu nodoklis lihds isdewigakam laikmetam tiks maksats walstij par labu.

— **Eekschleetu ministerija** galigi atsazijusees no noddoma eewest semstu eestahdes ne tikai seemel-wakara, bet ari deenwidus-wakara gubernâs. Turpretim nodomats pahrlabot weetejahs eestahdes, kas pahrstu semstu leetas.

No Peterburgas. Wezs, bet duhschigs kareiwis. Schinis deenâs Peterburgâ atbraukuschi wairak Grusineeschu, wehledamees eestahtees kara deenestâ. Weens no wineem, kà „Birsch. Wed." raksta, 75 gadus wezs wezis nogahjis kara ministra kanzelejâ, kur tad norisinajees schahds skats. Wezis, sawâ tautiskâ uswalkâ, gribedams israhditees jauns, isgahsis uf preekschu kruhtis, apkahrtas ar daschdaschadahm usslawas sihmehm un Jurga krustu, gaida ministra peenemamâ istabâ, kamehr peenahks wina kahrta. Tikko schis brihdis klaht, wezis isstepjahs, atdod godu ministrim un luhdsahs laustâ Kreewu walodâ: „Juhsu labdsimtiba, es esmu wezs kareiwis. Suhtcet mani uf Kihnu tos nolahpitos Kihneeschus kautî!" Ministris, protams, wezi atraidija, paskaidrodams, ka Kreewijai karâ pret Kihneeschem deesgan jaunu saldatu, bet wetscheem tagad laiks pee meera dotees. Wezis tomehr wehl naw metees meerâ, bet dedsigi stahstijis, ka winsch wisu muhschu pawadijis karâ pret eenaidneekeem, bet tagad winam kauns nomirt mahjâ. Duhschigais wezis, tihri noskumis, atstahjis kanzeleju.

No Maskawas. 31. Julijâ miris weens no patstahwigakeem Kreewu prahtneekeem 19. gadusimtenî — Wladimirs Solowjews. Nelaikis bij pasihstams ar saweem zehleem usskateem tizibas, tautibas, walsts un t. t. leetâs.

No Nischnij-Nowgorodas. Leela atraschanas maksa. Schigada tirgû lahds no Astrachanas atbrauzis tirgotajs Stepanows usdsihwojis lillâ un uf gaismu, tà ap pulksf. 3 no rihta, atrasts uf eelas bez samanas peedzehrees. Gordowojs Kirilows usgahjis peedzehruscho un nogahdajis to hauptwaktê, lai tur isgulahs. Peedzehruscho usfzelot, gordowojs eerauds sijis semê prahwu naudas sutni, ko, protams, pazehlis un lihds ar ihpaschneeku nodewis peenahzigâ weetâ. No rihta atmodees, tirgotajs pasinojis, ka winam bijuschi klaht 2785 rubli naudas. Zik winsch „nositis", to neatmin, bet sin, ka naw daudz. Pehz tam polizijmeistars pasinojis tirgotajam, ka wina nauda atrasta, paleizotees gordowoja Kirilowa kreetnai gahdibai. Kad tirgotajs dabujis naudu atkal rokâ, pawisam 2780 rubku, winsch pasneedsis atradejam — diwdesmit kapeiku. Gordowojs atteizees no tahdas leelas atraschanas algas. Pehz tam tirgotajs dewis rubli, bet ari to Kirilows naw peenehmis.

No Poschechonas. Awischu sinotaju isnihzinaschana. Scheeceneescheem breesmigi kodis azis, ka winu grehkus un grehzinus welk awisês pee deenas gaismas un tamdehl nodomajuschi wisus awischu sinotajus isnihdet, jo pasihstama leeta, ka gaisma kawê tos, kas mihl pa tumsu swejot. Nodibinata wesela agentura, kas apgahdâ skrihweru weetas wiseem, kas mahk rakstit un lasit un kam naw weetas; pee tam eerihkojahs tà, ka tur, kur agrak strahdgjis weens zilweks par 25 rubli mehnesî, tagad strahdâ trihs, wisi pa 12 rbl. 50 kap. no agenturai paleek wehl paschai 12 rbl. 50 kap. J' wilki paehduschi, i' aitas weselas!

Widseme.

No Rigas. Prahwa. Rigas-Walmeeras meerteesneschu sapulzê 19. Julijâ isteesata prahwa pret weetejo fabrikantu Georgiju Talheimu. Suhdsetaji, kà „Prib. Kraij" sino, bijuschi tschetri strahdneeki, kas pee teesas isskaidrojuschi, ka pehz darba grahmatinahm wineem peenahkotees atlihdsinajums no fabrikanta par „atteikschanu" no darba diwu nedeku algas leelumâ. Wini aisrahdija uf to, ka grahmatinâ nodalijumâ: „par darba atteikschanu pasinots" pehdejâ „atsazischana" sihmeta 11. Septembri 1899. g., kamehr no tahm paschahm grahmatinahm redsams, ka wini strahdajuschi ari pehz 25. Septembra (beidsamais laiks, ja atteikts bij 11. Septembri) un wehl Oktobri ismaksata teem pehdejâ deenas alga. Suhdsetaji aisrahdija uf kahdu nosazijumu paragrafu, kas nodrukats ari grahmatinâ. Schis paragrafs skan tà: „Lihgsiot uf nenoteikta laika, weena waj otra puse war atsazitees no lihguma, pasinojot diwas nedelas eepreeksch otrai pusei par sawu nodomu." Pee meerteesneschu prahwu isteesajot, Talheima leezineeki issazija, ka pehz 11. Septembra 1899. g. suhdsetajeem strahdneekeem tizis no jauna atteikts, bet tikai „mutes wahrdeem" un meerteesnesis atraidija suhdsibu. Suhdsetaji pahrsuhdseja meerteesneschu sapulzê, aisrahdidami uf to, „ja schihm grahmatinahm preeksch teesas naw nekahdas nosihmes, bet tiz tikai atbildetaja leezineekeem, kamdehl tad gan no waldibas wispahrigi tahdas grahmatinas eewestas?" Sapulze atzehla meerteesnescha spreedumu un nospreeda suhdsetajeem par labu pilnigi usdoto summu — 67 rbl. 90 kap.

No Rigas. Daschadi nowehrojumi. Awise „Prib. Kraij" pastahsta daschus nowehrojumus par monopola eespaidu Rigâ. Peedsehruscho skaits uf eelahm, — tà awise saka, — sewischki preekspilsehtâs, manami wairojees. Tà aresta istabas polizejas eezirknôs daschas deenas kà peebahstas no dsehrajeem. Bijuschi gadijumi, kad no eelas pazelti tahdi peedsehruschees, kurus wajadsejis west uf slimnizu, jo pirmâ ahrsta palihdsiba bijusi weltiga. Wajadseschot waj eegahdat tahdus pat ratus, kà Nochitschewanâ, kur no 1. Julija brauzot pa eelahm sewischki rati un uslasot peedsehruschos, kas bei samanas gulot kà klutschi. Zehloni schihm parahdibahm esot schee: 1) ka truhkstot weegli peejamu ehdeenu namu un patentes uf siltu ehdeenu isgatawoschanu tehjnizâs esot loti dahrgas; 2) leelais skaits alus pahrdotawu, kur neteekot pahrdoti silti ehdeeni un 3) ka apdsihwotâs weetâs truhkstot trakteeru, kas pahrdotu siltus ehdeenus un monopola brandwihnu. Brandwihna dserschana ar steipsmi nomalês waj kahdôs kaktôs uf eelas un bei uskoschameem darot loti sliktu eespaidu uf patehrotajeem.

No Gaujenes. Garigs konzerts. 13. Augustâ Gaujenes basnizâ sagaidams konzerts, kahdu scheeceneeschi gan reti warehs peedsihwot. Konzerta deweji buhs trihs wispahr pasihstami un eezeenîti Latweeschu mahksliniecki, proti: profesors Jurjanu Andreja kungs (waldhorns), brihwais mahksliniecks Jurjanu Pahwula kgs (baritons) un brihwais mahksliniecks O. Kaulina kgs (ehrgeles). Pirmee diwi mahksliniecki Gaujenê wehl nekad naw konzertejuschi, kamehr tresdais, dsimis Gaujeneets, sche usstahjees tikai preeksch ilgaka laika. Tadehl zerams, ka Gaujeneeschi un to kaimini scho reto atgadijumu wis nepalaidihs neeewehrotu garam. Turklaht konzerta skaidrais atlikums nolemts preeksch labdarigeem mehrkeem, proti preeksch kahdeem apdegušcheem saimneekeem un kahdeem bahrineem.

—s.

Kurseme.

Atwalinats uf Eeksch-Kreewiju Kursemes wizegubernators kambarjunkurs walstspadomneeks A. W. Murawjews uf diwahm nedelahm.

Atwalinats uf 28 deenahm Aizputes-Grobinas aprinka 2. eezirkna meerteesnesis Kokesows uf ahrsemehm.

Atlaists no amata uf pascha luhgumu Kursemes Gubernas Waldes kanzlejas eerehdnis kolegiju registrators Ignatijs Kimonts. (K. G. A.)

Par Kursemes Ewangelijkahs Konsistorijas garigeem peesehdetajeem uf tekoscheem trim gadeem apstiprinati Leel-Auzes mahzitajs J. W. Sakranowicz un Saules mahzitajs E. Külpe.

Kursemes Gubernas Fabriku leetu komisija dara sinamu „Kurs. Gub. Awisê" kahdas prezes tikai war dot strahdneekeem no fabriku bodim pehz takses, kas apstiprinata no fabriku inspekzijas, uf kredita, ar teesibu peedsiht naudu par isnemtahm prezehm taisni no fabrikas waldes, bet ne teesas zekâ.

No Jelgawas un apkaimes. Keegeku ruhpneeziba. Peterburgas Wahzu awise rakstu par trihs, ko tagad pahrdsihwo Jelgawas apkaimes keegeku fabrikanti dehl keegeku zenu krischanas. Gan leelakahs keegeku fabrikas wehl sabeedrojotees kopâ, lai waretu dahrgakas zenas usturet, bet masturigakee keegeku fabrikanti peespeesti pahrdot par semaku zenu, lai tik waretu pastahwet. Daschas fabrikas esot sawu darbibu eewehrojami aprobeschojuschas, tomehr tas nedarot nekahdu eespaidu, jo esot milsigi keegeku krahjumi no agrakeem gadeem. Dehl semajahm keegeku zenahm keegeku fabrikanti peespeesti meklet sawai prezei jaunus tirgus un nonehmejus. Wiswairak domâ uf Peterburgu. Bet tas waretu notikt tikai tad, kad Leelupe tiktu padsilinata un padarita kugneezibai derîga. Jelgawas pilsehta jau no sawas puses seedojusi 3000 rubku, par ko jaisstrahdâ preekschlikums par upes padsilinaschanu. (Ari pascheem keegeku fabrikanteem, ja tee grib sekmes schinî leetâ redset, newajadsetu rokas klehpî turet un gaidit, kamehr ziti wineem israusch kartupeļus no sprikstim. Ref.) Esot zerams, ka padsilinaschanas sinâ nepahrwahrami kawekli negadischotees.

Uf leju no Jelgawas pee Leelupes strahdâ 16 keegeku fabrikas ar 27 rinku krahsnim un apmehram 2400 strahdneekeem. 8 fabrikas strahdâ ar twaika spehku. Pee Leelupes uf augschu no Jelgawas atronahs 13 keegeku fabrikas ar 14 rinka krahsnim

---

No nahwes winsch nebihstahs, bet pakaujahs lihds galam uf to, kas buhs „nolikts". Winsch ir droschs un waronigs, bet wiss, kas jauns, peem. jaunisgudroti eerotschi, winu breesmigi beedê un wina tà jau leelo mahnutizibu padara wehl leelaku."

Pekingâ ween atrodahs 125,000 wihru labakâ karaspehka no Tschi-Li apgabala. Wiss schis kara-spehks sadalits 15 pulkôs, no kureem swarigakee ir sekoschee: Gwardes pulks, kahdu 12,000 zilweku, apsargâ keisara dsihwes weetu un tura pastahwigi fargus keisara pilsehtas dalâ. Zsin-zsü-in pulka usdewums pastahwigi turet waktis keisara pils telpâs. Pilsehtas schandarmu pulki (Bu-zsün-in), kahdu 20,000 zilweku, eedaliti Pekingas 24 eezirknôs un winu usdewums ir apsargat pilsehtas wahrtus un usturet pilsehtâ kahrtibu. Tad ir wehl wairak desmit tuhkstoschi reserwistu pulki, kuri gan nekalpo pastahwigâ armijâ, bet teek uf laiku eesaukti mahzibâ. Ar scheem wihreem nu prinzis Tschings bij gribejis isdarit leelus slawas darbus: isglahbt Eiropeeschus, apspeest nemeerus un t. t. Schis nodoms jau newareja tamdehl ween isdotees, ka peem. reserwistu pulki loti sliksti eedihditi un kaujâ gandrihs nederigi. Wispahrigi kara-mahkslias praschanas un ismanas sinâ Kihneeschu saldati stahw semaku par leelwalstju saldateem, bet skaita sinâ wini Eiropeeschus pahrspehj. Bet eewehrojot to, ka Kihneeschi lihds schim wisâs sawâs zihnâs pret leelwalstim parahdijuschi leelu weenprahtibu un wehl to, ka naids pret ahrsemneekeem war atrast atbalsu tautâ un sazelt tautas dusmas, nebuht naw domajams, ka leelwalstim tik weegli nahksees Kihneeschus pawisam uswahret. Sajuhsminaschanahs brihschôs pat glehwas tautas pastrahdâ leelus darbus.

Bet kas ir Kihnas leelâ kara-spehka usturetaji? Semkopiji. Semkopiba ir Kihnâ leelakais pelnas un ustura awots. To jau waram redset no tam, ka pate Kihna baro sawu milsigo skaitu eedsihwotaju un bes tam ar diweem laukfaimneezibas produkteem — tehju un sihdu — apgahdâ wisu pasaules tirgu. Ja mehs atgahdinamees, ka Kihna plaschuma sinâ drusku masaka par Kreewiju, bet eedsihwotaju sinâ pahrspehj wisu Eiropu (apmehram 90 eedsihwotaju uf weenu kwadratwersti*), un tomehr tai newajaga eewest no zitureenes labibu usturam, tad mums jaatsihst, ka Kihna semkopibas sinâ eenem pirmo weetu pasaulê. Zik ar leeli nebuhtu semes dabas mantu krahjumi, tomehr to nepeetiktu tahdam milsigam eedsihwotaju daudzumam, ja wini nebuhtu tik apbrihnojami darbigi. Uf tikpat leela semes gabala kà Wahzija, dsihwo 100 miljonu eedsihwotaju, t. i. gandrihs otrtik daudz kà Wahzijâ. Pee tam japeesihmê, ka wisi pahrlabojumi un jauneewedumi semkopibâ Kihnas arajam pilnigi sweschi, un, warbuht ar tahdu paschu arkli, ar ko tas ara tuhkstoschu gadu atpakaļ, tas ar wehl schodeen.

Kihnâ nepasihst leelgruntneezibu. Muischa ar 60 defetinahm jau ir loti leela. Leelu pilsehtu tuwumâ dsimta ar 5—6 zilwekeem loti labi pahrteek no pusotras defetinas leela ihpaschuma. Tas isskaidrojahs zaur to, ka strahdneeki Kihnâ sweekligi lehti un eedsihwotaji strauji wairojahs. Kihnâ rihsa wideja rascha tomehr ir wehl leelaka, nekâ peem. Amerikâ waj zitur Asijâ. Seemeļu-Amerikâ peem. wideja rihsa rascha ir 225 podi no defetinas, Indijâ 300 podu no defetinas, bet Kihnâ — 480 podu no defetinas . . . Maisi un kartupeli teek wisur audsinati, un kainainakôs apgabalôs tee weens no swarigakeem pahrtikas libdsekleem. Lopkopiba teek masak peekopta (sihkgruntneezibâ zitadi newar), bet, turpretim, loti daudz nodarbojahs ar sihdkopibu. No lopeem wiswairak audsina zuhkus; wehrschus leeto pee brankschanas un arschanas. Aitas audsina Mongolijâ. Atkaitot rihsu, kweeschus, maisu, meeschus, rudsus, grikus, tehju, zukura needres augkus un wihges, Kihna audsina wehl daschadus ekkas un wasku stohdus. Pate par sewi saprotams, ka tahda augu daschadiba atweeglo semes isleetoschanu. Tadehl naw ko brihnetees, ka seme Kihnâ, sewischki daschôs apgabalôs, tihri pasakaini dahrga.

„Nosakotees uf laukfaimneezibu, sewischki semkopibu Kihnâ," — saka Wahzu misionars Gustaws Koppels — „eepasihdamees un nowehrodams to gadeem tur, es allasch pats sew waizaju, no ka un kam ihstenibâ peenahkahs mahzitees: Kihneeschem no mums, waj mums no wineem?"

L.

*) Kursemê dsihwo zaurmehrâ 28 zilweki uf weenu kwadratwersti, Wakar-Pruhsijâ — 59 zilweki.

un apmehram 1500 strahdneekeem. 3 fabrikâs strahdâ ar twaika spehku. Jelgawas apkahrtnê pee Leelupes peetekahm esot schahdas keegelu fabrikas: pee Behrses 2, weena ar rinka krahsni un 65 strahdneekeem, otra ar 20 strahdneekeem. Tahkak, pee Swehtes 1, ar 130 strahdneekeem, pee Eezawas 7 ar 8 rinka krahsnim un apmehram 800 strahdneekeem. Weenâ no schihm fabrikahm strahdâ ar twaika spehku. 17 fabrikas peeder Latweescheem, 12 — Kreeweem, 8 — Wahzeescheem un 2 Angleem.

No Saldus. Uf Kihnas kara-lauka, kâ mums sino, krituschi ari diwi Latweeschu dehli no Saldus apgabala.

No Leel-Eezawas. Obergehgeri. Lai buhtu nepasihstami, obergehgeri pasahtuschi leetot, sawu amatu peekopjot, leekos gihmjus jeb maskas, kas to nodoschanu teesahm dara gandrihs neeespehjamu. Dsihtees meschâ pakal tahdam maskotam wihram ir gauschi nedroscha leeta, jo naw sinams, waj tas uf zilweku nemehrkê tikpat weenaldsigi kâ uf saki.

— **Mescha putnu aissardsibas labad.** Lai daudsmaf kawetu mescha putnu isskauschanu, Leel-Eezawas dsimtkungs usdewis meschu waldei ismaksat saweem meschasargeem par katru obergehgera nokerschanu 10 rubku. Ari par mescha putneem kaitigu swehru un putnu noschauschanu ir teem sinama atlihdsiba naudâ-dabonama. Tâ peem. par leelaka wanaga nogalinaschanu meschsargam teek ismaksatas 75 kap. Uf labdem panahkumeem mescha putnu aissardsibâ, tâ rihkojotees, war droschi zeret. P.

No Tukuma aprinka. Monopola eespaids. Zaur monopola eeweschanu brandwihna eeguhschanai un dserschanai raduschahs leelas grûhtibas, jo weetejeem eedsihwotajeem, ihpaschi kureem nawa pilsehta tuwumâ, brandwihna pahrdotawas tahlu. Tapat tas ir ari ar alus pahrdotawahm. Tahs paschas ari schejeenes aprinki sastopamas masâ skaitâ un alus tajâs tapis eewehrojami dahrgaks. Lauku eedsihwotaji leekahs buht ar scho jauno eewedumu pilnâ meerâ, ir itin preezigi un sagaida no ta leelus panahkumus kâ tikumibas, tâ turibas sinâ. Tas ari itin dabigi, jo paschi leelakee dsehraji jau atsihst schuhposchanas postu. Pawisam behdigi rahdahs bijuschee krodsineeki. Daschi no teem pasteiguschees eerihkot brandwihna pahrdotawas weetâ material-pretschu pahrdotawas, kuras nu tahdâ zelâ raduschahs ihsti leelâ daudsumâ, — daschâ muischâ pat pa diwahm. Tâ nu gadijuschees schihdeem-tirgotajeem, kuri gandrihs wisas scha apgabala pretschu pahrdotawas tureja, konkurenti.

— **Telefona tihkls.** Leelaka daka schejeenes muischu ihpaschneeku nodomajuschi sawas muischas saweenot ar telefonu. Atwehle jau isgahdata un darbi jau eesahkti. Telefona weens gals saweenots ar Wez-Auzes pasta nodaku, otrs — ar Tukuma pasta telegrafa kantori. Starp scheem diweem punkteem telefons iseet daschadâs sara lihnijâs, saweenodams wairakas muischas, ahrstu dsihwoklus u. t. t. Telefonu, kâ dsird, wareschot leetot wisi weetejee eedsihwotaji. Telefona eerihkoschana, atskaitot wajadsigos koku stabus, maksajot kopigi katram dalibneekam 300 rubku.

— **Labibas stahwoklis** scheitan rahdahs apmeerinoschs. Ihpaschi wasarejas lauki sola jo labu raschu. Seemas labiba — sewischki rudsi — zaur stipro seemu un sauso pawasari gan drusku zeetuse, tomehr wispahr isdewusehs itin peeteekoscha. Tikai pehdejahs sawahkschana zaur jau ilgaku laiku pastahwoschu leetu tagad top stipri trauzeta. Seens un ahbolinsch isdewees masak, tomehr wiss sanemts pee jauka laika labs. S.

No Skodas. Bes Latweescheem, kas dsihwo Skodâ, apkahrtnê ir wehl laba teesa, kas pa leelakai daksai, saimneeki, — semkopji. Luteranu tâ tad naw masums un masâ basnizina arweenu pilna deewluhdseju. Muhsu mahzitaja kgs schowasar sahkê noturet ari behrnu deewkalposchanas, kur ar behrneem pahrrunâ un teem isskaidro bihbeles stahstus un katkismi, bet dihwaini — behrnu sanahk koti mas. Schis apstâhklis durahs azis wehl wairak tadehk, ka te luteraneem skolas nemas naw. Scheeenes pag. skolâ usnem tik tos, kas peeder pee Skodas, kahdu ir mas, bet leischu skolâ luteraneem tizibas mahzibas ari nemahza. Tâ tad leelakâ daka schejeeneeschu usaug pilnigâ nesinaschanâ, jo zik tad gan wezakeem pascheem atleek laika nodarbotees ar behrnu mahzischanu un ja ari atliktu, tad teem tomehr pascheem truhkst wajadsigo sinaschanu. Preeksch kahda laika te sahkts meklet pehz skolas preeksch luteraneem un zerams, ka ari isnahks, bet jautajums, waj wisi schejeeneeschi ari pratihs atsiht skolas labumu, jo kapehz tad gan pee behrnu deewakalposchanahm peedalitos tik mas? Sods.

No Wentspils. Daschadas sinas. Swehtdeenâ 23. Julijâ sch. g. bij schejeenes luteranu basnizâ garigs konzerts no draudses kora A. Gruicka kga wadibâ. Apmeklets bij peeteekoschi. — Sarkanmuischas Pahropa mahju ihpaschneekam laundari aiz atreebibas sadedsinajuschi plawâ atrodoschos seenu, kursch ir bijis wairak gubâs sakrauts. Saudejums uf 200 rbl. Laundareem dsen pehdas. Ari te jadomâ: „Ka naw nekas tik smalki pihts, ko neatlahs saules rihts". — Tirgus plazis ar ogahm un dahrsa saknehm, kâ: burkaneem un z. bagats. Jauni kartupeli maksâ 5 kap. garnizâ, sweests mahrzinâ 34 kap., jehra gala 12 kap. mahrzinâ. Pilteneeks.

No Kuldigas. Pilsehtas eenehmumi un isdewumi tekoschâ gadâ aprehkinâti uf 31,466 rbl. 95 kap., waj kahdi 4000 rubku masak, nekâ gadu eepreeksch (36,156 rbl. 26 kap.). No eenehmumeem japeemin 8000 rubku nodokla no nekustinameem ihpaschumeem, jeb desmit prozentu no nekustinamu ihpaschumu eenahkumeem, nodokli no tirdsneezibas un ruhpneezibas usnehmumeem — 6300 rubku, no sirgeem un ekipaschahm — 300 rubku, no suneem — 200 rubku, no pilsehtas ihpaschumeem un obroka gabaleem — 4695 rbl. 96 kap., no lopu kautiwes — 1332 rbl. u. t. t. No isdewumeem starp zitu jamin pilsehtas waldes un bohrinu teesas ustureschana — 4300 rbl., polizijas ustureschana — 2978 rbl., pilsehtas labeerihziba — 2170 rbl., Wentas padsilinaschanas darbeem — 400 rbl. Ar sewischku atsinibu jamin, ka isdewumu sinâ preeksch tautas isglihtibas Kuldiga starp Kursemes pilsehtahm eenem weenu no pirmajahm weetahm. Pilsehta isdod preeksch skolahm 7018 rubku, kas isnahk uf katra eedsihwotaja ¾ kap. (Jelgawa peem. neisdod wehl ne ½ kap. uf katra eedsihwotaja). Preeksch medizinas, weterinar- un sanitarwajadsibahm isdod 8388 rbl. 57 kap. Pilsehtas parahdi — 27,674 rbl. 30 kap. T.

No Meretas. Pahrgrozjumi. Kâ wisni zinn Baltijâ, tâ ari schejeenes tschetri krogi ar 1. Julija sch. g. beidsa sawu darboschanos kâ reibinoschu dsehreenu pahrdoschanas eestahdes. Ja preeksch kahdeem gadeem mums waj muhsu tehweem buhtu kahds teizis, ka nahks laiks, kur krogu winu ta laika nosihmê wairs nebuhs un kur „rudsiti" un „meesiti" winôs „nedabuhs i' par sawu naudu" — tad schahds teizejs buhtu tizis nolamats par mulki; jo tolaik tatschu neweens nespehja eedomatees, ka gan buhtu eespehjams dsihwot bes kroga. Tagad nu mehs neween bes wineem isteekam, pee tam juhtamees deesgan omuligi, bet kas wairak — mehs winu wairs newehlamees, esam nahkuschi pee pahrleezibas, ka wini ir mums par samaitaschanu un postu. Tâ peenahzigâs weetâs ir eesneegti wairak luhgumraksti ar daudz paraksteem, lai ari uf preekschu wisâ muhsu nowadâ netiktu atwehrta neweena reibinoschu dsehreenu pahrdotawa, kas schuhpibas apkaroschanas un sahtibas sinâ buhtu koti wehlejams. Tagad patihkams klusums walda zitrelsejahs trokschnainahs dsihwes weetâ. Ejot krogum garam, ausis neaiskar wairs peedsehruscho blaustischanahs un naw wairs jabuht par azuleezineeku, ne weenreis ween redsetam skatam, kur zilweks pasemojees lopa kahrtâ, wahrtahs zeka grahwi waj krogus preekschâ dubkôs. Un ja mehs tagad pagasta waldes waj teesas deenâs aiz weza eeraduma, waj pateesahm slahpehm eegreeschamees muhsu zitkahrt tur mihkajâ basnizkrodsinâ, tad wairs muhs nekahrdina alkohola smaka un buteles-gaxkakles tik wikinoschi nestatahs uf mums — weenigais, ko waram dabut, ir augku-uhdens un uskoschamee. Un mehs apmeerinamees ar scho newainigo dsehreenu, bet par wisahm leetahm sahkam cemihkot schahdu klusu, meerigu dsihwi! M. M.

No Alschwangas. Pekama weenaldsiba. Scheeenes Mengu mahjas saimneeka brahlis Jahnis Upeneeks sastimis ar spitalibu. Schi slimiba pee wina eewehrota jau sen gadus. Aprinka ahrsts atsinis, ka ta sasneegusc augstako pakahpeenu. Slimais no pagasta gan dabon 50 rubku palihdsibas gadâ, bet wina satiksme ar weselajeem nemas naw aprobeschota un beeschi ween to redz weetejâ basnizâ, krogâ, tirgû u. t. t. Lai nu gan mums wehl naw noteikta likuma par spitaligo slimneeku noschkirschanu, tas tatschu weegli eespehjams, ja weetejahs eestahdes schai leetai daudz mas peegreestu wehribu. Apbrihnojama weetejo eedsihwotaju un slimâ radu weenaldsiba, kuri meerigi dsihwo ar slimo weenâs telpâs, ehd no kopejeem traukeem, perahs pa weenu pirti u. t. t. Un tur neka newar lihdset, weenigi noschehlot, ka schahdai nopeetnai un wispahrigai leetai lihdschim peegreests tik mas wehribas. Spitaliba Kreewijâ koti isplatijusehs un laiks teescham jau sen buhtu isdot stingrus noteikumus par slimo apgahdaschanu un skimibas gaitas aprobeschoschanu. (D. L.)

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

Jelgawas apgabala teesâ pahrdos: 18. Oktobri sch. g. Johana Waldowska mantineekeem peederigu nekustinamu ihpaschumu Jelgawâ, pee Annas wahrteem, sem 204. Az hipoteku Nr. Ihpaschums wehrtets uf 23,000 rbl., hipotekas parahds 18,787 rbl. 50 kap. ar prozenteem.

Leepajas apgabala teesâ pahrdos: 1) 11. Septembri sch. g. Karlim Erdmanim peederigas Grobinas aprinka Durbes pagasta Matschu mahjas, 59 def. leelas, wehrtetas uf 3000 rbl., hipotekas parahds 3500 rbl., bes tam peedsenamâ summa — 1186 rbl. ar prozenteem. 2) 21. Augustâ sch. g. Hirscham Stufferam peederigu nekustinamu ihpaschumu Leepajâ, sem 1171. hipoteku Nr., wehrtetu uf 2500 rbl., peedsenamâ summa 1610 rbl. 80 kap., bes tam wehl hip. parahds — 6000 rbl. 3) 9. Oktobri sch. g. nel. Otto Meiera mant. peederigu nekustinamu ihpaschumu Leepajâ, sem 1726. hip. Nr., wehrtetu uf 9000 rbl. 4) 23. Oktobri nel. Moses Scheindlinga mant. peederigu nekustinamu ihpaschumu Leepajâ, Helenas eelâ, sem 306. un 307. hip. NNr. Gabals sem 306. hip. Nr. wehrtets uf 12,500 rbl. un sem 307. hip. Nr. uf 4000 rbl., no kahdas summas ari folischana sahkfees. 5) 21. Augustâ sch. g. nel. Johana Didrika Ewerstedta mantineekeem peederigu nekustinamu ihpaschumu Leepajâ, sem 354. hipoteku Nr., wehrtetu uf 2500 rbl., no kahdas summas ari folischana sahkfees. 6) 9. Oktobri sch. g. Janim Lemanim peederigas Grobinas aprinka Durbes pagasta Sihles-Lemanu mahjas, 42 def. leelas, wehrtetas uf 3000 rbl., peedsenamâ summa 570 rbl. ar prozenteem, bes tam wehl hipotekas parahds 4500 rbl.

Wentspils-Kuldigas meerteesneschu sapulzê pahrdos: 1) 2. Septembri sch. g. Janim Reimanim peederigas Wentspils aprinka Suhres pagasta Zegu mahjas, 61,26 def. leelas, wehrtetas uf 2000 rbl., hipotekas parahds 4200 rbl. 2) 17. Augustâ sch. g. Schlaumam Simfonam peederigu nekustinamu ihpaschumu Wentspilê, sem 65. a hipoteku Nr., wehrtetu uf 500 rbl., hipotekas parahds 2230 rbl. 40 kap. 3) 16. Nowembri sch. g. Janim un Ortai Wesseleem peederigas Wentspils aprinka Suhres pagasta Wilzinu mahjas, 45,25 def. leelas, wehrtetas uf 3400 rbl., hipotekas parahds 3260 rbl. 4) 2. Septembri sch. g. Jurim Tihsam peederigas Wentspils aprinka Sarkanmuischas pagasta Kalpinu mahjas, 54,69 def. leelas, wehrtetas uf 500 rbl.

Tukuma-Talsu meerteesneschu sapulzê pahrdos: 1) 18. Septembri sch. g. Frizim Wittenbergim peederigas Talsu aprinka Jaunpagastes pagasta Meschkaulinu mahjas, wehrtetas uf 1900 rublu, hipotekas parahds 7000 rublu. 2) 28. Augustâ sch. g. Reinim Lenertam peederigas Talsu aprinka Walgales pagasta Wezkalninu mahjas, wehrtetas uf 900 rublu, hipotekas parahds 2200 rublu. 3) 18. Septembri sch. g. Lihsei Bumbeer peederigas Talsu aprinka Jaunpagastes pagasta Bahlinu mahjas, hipotekas parahds 3500 rbl., wehrtetas uf 1300 rbl.

Jaunjelgawas-Ilukstes meerteesneschu sapulzê pahrdos: 1) 28. Nowembri sch. g. Mikelim Stradem peederigas Jaunjelgawas aprinka Ekengrahwes pagasta Esardsenu mahjas, 35,51 def. leelas, wehrtetas uf 900 rbl., hipotekas parahds 3700 rbl. 2) 28. Nowembri sch. g. Andrejam Awotinam peederigas ta pascha aprinka Weesenes pagasta Lubku mahjas, 60,95 def. leelas, wehrtetas uf 1400 rbl., hipotekas parahds 3950 rbl. 3) 24. Augustâ sch. g. Mikelim Heidem peederigas Ilukstes aprinka Prodes pagasta „Rudaku № 1." mahjas, wehrtetas uf 200 rbl., hipotekas parahds 3337 rbl. 75 kap. 4) 22. Septembri sch. g. Judrikim Keirem peederigas ta pascha aprinka un pagasta „Josteku № 44." mahjas, wehrtetas uf 900 rbl., hipotekas parahds 2687 rbl. (K. G. A.)

No Jelgawas.

Deewkalposchanas Sw. Annas basnizâ no 9. lihdz 16. Augustam. Swehtdeen 13. Augustâ: 1) Lauku draudsê deewkalp. pulkst. 1/2 10 no rihta; spred. mahz. Weissmanis. 2) Pilsehtas draudsê deewgaldn. pulkst. 1/2 8 no rihta; deewkalp. pulkst. 2 pehz pusd.; spred. mahz. pal. Weissmanis. — Lauku draudsê ussaukti: Peters Seemels ar Amaliju Ansonu; mirušchi: Janis Freimans, 22 g. w.; Johans Pasters, 45 g. w. — Pilsehtas draudsê ussaukti: Frizis Lindemans ar Annu Tschaikiu; Atis Putrains ar Annu Spalis; mirušchi: Kristaps Feldmans, 21 1/2 g. w.; Anna Martha Freij, 6 m. w.; Alekfanders Leepa, 2 m. w.; Ludwigs Sokolowskis, 12 1/2 g. w.; Darte Knoch, 105 g. w.; Dafids Wanags, 25 1/2 g. w.; Alma Marija Jeinert, 6 g. w.; Anna Amalija Bertha Budkus, 5 m. w.; Janis Upeneeks, 72 g. w. —

Jelgawas Latweeschu jaunbuhwejamai basnizai par labu schini wasarâ pa otrai reisai isrihkos nahkamu swehtdeen 13. Augustâ Jelgawas darba weizinaschanas beedribas jaukajâ dahrsâ Rahtsmuischâ salumu swehtkus ar dseedaschanu un rotalahm, kurn starpâ ari tiks dejots. Jelgawneeki jo leelâ mehrâ ir eezeenijuschi tos isrihkojumus, kuri teek sarihkoti par labu jaunbuhwejamai Latweeschu basnizai, kâ to jau peerahdija pehrnigad tehjas wakars un schogad 25. Junijâ isrihkotee salumu swehtki. Pirmajâ bija telpas tâ pahrpilditas, ka pat truhka ruhmes, kur ehrtaki kustetees, un skaidrs atlikums no schi rihkojuma bija 206 rubli; schigada isrihkojumâ atkal, neraugotees uf bahrgâ pehrkona rihbeeneem un dscho leetus laiku, publika eeradahs itin prahwâ skaitâ, tâ ka skaidrs atlikums isnahza 72 rubli 85 kap. Tas dascheem isklausijahs gandrihs netizami, jo tanis deenâs bija 3 deenas no weetas koti leetains laiks un Jahnôs 24. un swehtdeen 25. Junijâ isrihkotee salumu preeki gandrihs wisi palika bes apmekletajeem. Tikai nahkamam deewanamam isrihkotos salumus Jelgawneeki pa wisu leetu brangi apmekleja. Un apmekletaji to ari nebuht nenoschehloja, jo darbanama plaschajâs telpâs tee itin omuligi padsihwojahs, gan draudses jauktâ un wihru kora dseedatahs dseesmiņas noklausidamees, gan ari rotalâs nosfatidamees, waj ari padejodami. Bet tâ ka daudsi leetus dehl bija palikuschi mahjâs, tad daudsi no teem un tapat ari no teem, kas isrihkojumu apmekleja, isrihkotajeem ir issazijuschi wehleschanos, lai wehl reis preeksch scha pascha mehrka tai paschâ weetâ isrihkotu salumu preekus. Isrihkotaji, to wisu eewehrodami, ir atkal wajadsigâs weetâs greesuschees dehl atwehles un tâ nu swehtdeen 13. Augustâ atkal ikweens, kas wehlahs, war peedalitees pee isrihkojuma Jelgawas Latweeschu jaunbuhwejamai basnizai par labu. — Eewehrojot to, ka tagad, Darba weizinaschanas beedribas dahrsê ir zaur ruhpigu uskopschanu padarits par jaukako dahrsu Jelgawas apkahrtnê, apmekletaji isrihkojuma weetâ buhs waj pahrsteigti; pee tahs paschas reisas tee ari uf wehleschanos warehs dabut tuwaki eepasihtees ar Jelgawas darba mahju, kura gan laikam buhs ta eewehrojamakâ sawa eerihkojuma dehl wisâ plaschajâ tehwijâ. Par leetoino laiku, ja tahds tai deenâ rastos, isrihkojuma apmekletajeem mas ko bihtees, jo darbanamâ ir plaschas un glihtas telpas, kur pat simteem zilweku war saeet un ari dejot. Tâ tad uf redsēschanos!! w

Isrihkojumi. Jelgawas Latweeschu Beedriba, kâ jau sinojam, parastos brihwlaischanas swehtkus schogad isrihkos swehtdeen 3. Septembri. Pehdejâ runas-wihru sapulzê 3. Augustâ nu taisiti sihkaki nolehmumi. Swehtkus swinehs ar koncertu, teatri un balli Amatneeku beedribas namâ. Koncertâ peedalisees bes eezeenitajeem „Liras" koreem O. Kaulina kga wadibâ ari wehl wiseem Latweescheem labi pasihstamee mahkslinieki brahli Jurjanu Andrejs un Pahwuls. Pee teatra israhdes nems dalibu eewehrojamakais Latweeschu akteeris Dubura kgs. Tani paschâ deenâ brahli Jurjanu kgi kopâ ar O. Kaulina kgu domajot isrihkot Annas basnizâ garigu koncertu, no kura protams sagaidams jo eewehrojams baudijums. Tâ tad schi gada swehtki solahs buht jo kupli. —n.

Jelgawas seeweeschu gimnasijas paplaschinaschanai kronis atwehlejis 58,000 rubku. Minetai gimnasijai tiks zeltas jaunas telpas, buhwes darbi aprehkinati uf 63,451 rbl. 53 kap. 9. un 12. Augustâ seeweeschu gimnasijâ nosaziti torgi, kurôs nama buhwe tiks isdota folischanâ. Solitajeem jaeelek 21,000 rubku leels salogs. —l.

Usbrukumi. Pirmdeen 30. Julijâ pehzpusdeenâ kahdas schejeenes fabrikas strahdneeks J. R., pirmdeenas schwinguli kreetni isgulejis wehsajâ meschâ aiz Annas wahrteem, eepreti Schihdu kapeem, turpat usbruzis tuwumâ esoschai ogu lastâjai, schejeenes eemihtneezei A. B. un mehginajis aplaupit, pee tam tai ifraudams naudas makeli ar 2 rubleem. Uf ogotajas palihgâ saukschanu gan drihsumâ peesteigushees pahris strahdneeku, bet usbruzejam isdewees eeschmaukt mescha beesumôs un tur tas pasudis. Eemihtneeze, pehz tam pilsehtâ eenahkdama, to atkal pamanijusê Katrinas eelâ pee kahda nama stahwam, bet kamehr paguwusê peesaukt gordowoju, tas isbehdsis pa Annas wahrteem un paslehpees Lowsona fabrikas gruntsgabalâ sem kahdas dehlu koudses. Ar gordowoju un pahris strahdneeku palihdsibu isdewees usbruzeju apzeetinat un nowest uf polizeju, kur par notikumu tizis usnemts protokols. — Trešdeen 2. Augustâ ap pulksten 8 wakarâ aiz Masajeem wahrteem eepreti wasku drehbes fabrikai diwi klejoni usbruksuschi uf mahjahm brauzot schejeenes eebuhweetim J. A. un ne wahrda neteikdami ar waru eesehduschees wina ratôs, pee kam weens ar smagu akmeni wahrigi eewainojis eebuhweeti gihmi. Pa tam otrs jau sparigi tschamdijis pa ratu eekschu, gribedams tur kaut ko israuk. Uf palihgâ saukschanu beidsot usbruzeji atlekuschi no rateem un aisbehguschi. Pehz pusstundas pilsehtâ eenahkot tee tikuschi apzeetinati un nowesti uf polizeju, kur par usbrukumu tizis usnemts protokols. —.—

Sahdsibas. Pirmdeen 31. Julijâ preekschpusdeenâ uf schejeenes tirgus pee Wolguntes peederigai semneezei J. B., kamehr ta rihkojusehs pee sakku pahrdoschanas, no kahdas mentschigas kabatu sagles is mantela kabatas issagts naudas maks ar 10 rubleem. Sahdsiba pamanita tikai tad, kad sagle jau bijusê lauschu druhsmâ pasudusê. — Zeturtdeen 27. Julijâ kka O. S. dselsleetawâ aiz Esera wahrteem ap nowakarehm issagtas daschadas amata leetas, wehrtibâ lihdz 3 rubleem. Aisdomas, ka sahdsibu isdarijis, krituschas uf kahdu strahdneeku, kas tizis nemts ismekleschanâ. — Swehtdeen 6. Augustâ preekschpusdeenâ kahds klejonis, celihsdams Pigischu keegelu fabrikas darba telpâs un tur strahdneeka A. B. drehbes istschamdidams, issadsis is kabatas sudraba pulksteni, wehrtibâ 15 rbl. Pehz ahtras pakalmekleschanas tika issinats, ka saglis atbehdsis uf Jelgawu un pulksteni pahrdewis L. pulksteņu magasinai par 5 rubleem. Pulksteņa tika tur isnemts un atdots wina ihpaschneekam, kâ ari saglis wehlak apzeetinats un par sahdsibu usnemts protokols. — —.—

Sawainojumi. Swehtdeen 30. Julijâ pusnakti uf schejeenes tirgus platscha starp dascheem eestlufscheem strahdneekeem iszehlahs kauschanahs, pee kam Nesterowa fabrikas strahdneeks A. P. tik wahrigi tika ar nasi eewainots plezâ, ka to drihsumâ noweda uf slimnizu, kur tam tika sneegta palihdsiba. Wainigais, schejeenes maspilsonis A. E., tika apzeetinats un par notikumu usnemts protokols. — Sestdeen 29. Julijâ ap pusnakti Leelajâ eelâ izzehlahs kauschanahs starp dascheem naktsbrahleem, kur kahds fabrikas strahdneeks A. B. tik wahrigi tika eewainots mugurâ, ka to wajadseja nowest uf slimnizu. Kâ dsirdams, tad paeeschot wairak nedeku, kamehr tas buhschot atkal strahdneeks. Wainigais apzeetinats un par notikumu usnemts protokols. —.—

Uf goda wahrdu. Isgahjuscho peektdeen kahds labi gehrbees kungs bija no pahri lauzineezehm pirzis 10 mahrzinas sweesta. Sweestu salihdsis, tas to panehmis lihdz „uf goda wahrdu" peeleikdams, lai lauzeneezes pehz brihscha peenahkot S. bôdi turpat pee tirgus pehz naudas. Wehlaku, kad lauzeneezes beigušchas zitu prezi pahrdot, tahs ari sahkuschas meklet S. bôdi, ko ari atradušchas, bet kungu ar goda wahrdu un sweesta spanniti neka. Atkal peerahdijums, ka katram newar wis prezi uf goda wahrdu ustizet. w

Wisjaunakahs sinas.

Kreewu telegr.-agentura.

Pretorijâ, (bes datuma). (Reutera.) Buhru artilerijas leitnants Kardoa tika nodots kara teesai, apsuhdsot to par goda wahrda laušanu zaur peedalischanos pee faswehrestibas pret feldmarschalu Robertsu. Apsuhdsetais atsinahs par wainigu, isskaidrodams, ka Angku agenti winu paweduschi uf faswehrestibu.

Pretorijâ, 19. (6.) Augustâ. Dewets wakar eeradahs Komandonekas seemeļpusê un usaizinaja Badenu-Powelu, lai tas padodahs. Badens-Powels prasija Dewetam pehz padoschanahs noteikumeem.

Lorenso-Markesâ, 19. (6.) Augustâ. Teek sinots, ka Dewets sagubstijis 6000 Angkus un eekarojis 7 leelgabalus. Robertsa atstahjis Midelburgu.

Kapschtatê, 18. (5.) Augustâ. (Reutera.) Generalis Kitschners atswabinaja Gohru pee Clandupes.

Londonâ, 18. (5.) Augustâ. (Reutera.) Kâ dsirdams, tad admiralim Simoram galigi pawehlets, islikt malâ Angku saldatus pee Schangajas. Pret schahdu nodomu protesteja wisstiprak Franzijas un Sabeedroto Walstju konsuli.

Londonâ, 19. (6.) Augustâ. Admiralitate issludina schahdu admirała Brufa telegramu, kura 19. (6.) Augustâ is Tschifu suhtita: Is Japaneeschu awoteem es dabunu sinat, ka daka no Pekinas stahw leesmâs. Zihna pilsehtas eelâs turpinajahs. Jung-lu naw peelaidis keisareenes aizgelschanu no Pekinas. Sabeedrotais kara-spehks aplenzis eekschpilsehtu, kur Kihneeschi wehl aisstahwahs.

Londonâ, 18. (5.) Augustâ. (Reutera.) Is Simlas sino dehl baumahm par Afganistanas armijas mobilisēschanu, ka tur nekas neesot sinams par ahrkahrtigu rihkoschanos Kabulâ.

Londonâ, 20. (7.) Augustâ. Admiralis Brufs telegrafê is Tschifu: Es dabunu sinas is Japaneeschu awoteem, ka Pekinas eelâs aisween wehl noteek zihnas. Keisareenei-atraitneinekahwa aisbehgt. — Kihneeschi aisstahwahs eekschpilsehtâ, kura no sabeedrotâ kara-spehka aplenkta un zaur apschaudischanu leelgabaleem teek ispostita.

Is Schangajas sino: Kahda grupa mandarinu deenwidus-prowinzes islaidusê usaizinajumu, kurâ Pekinas eenemschana teek apsihmeta par taisnu sodu reakzionareem eerehdneem, kuri pabalstijuschi leelduhrneekus.

Londonâ, 20. (7.) Augustâ. Kara walde atsauz par nepateesu no daschahm awisehm nesto sinu, ka Badens-Powels ar 4000 Angkeem no Deweta sagubstits.

Waschingtonâ, 20. (7.) Augustâ. Admiralis Remejs telegrafê, ka Kihneeschu keisareene-atraitne Pekinas eekschpilsehtâ sagubstita.

(„Balt. Wehstn." spez.-tel.)

Tirgus sinas.

Rigâ, 5. Augustâ. Zenas par rudseem drusku zehluschahs, bet apgrosijumi masi. Rudsi, Kreewu, 128 mahrz. smagi, 69—70 kap. pudâ. Kweeschi, Kreewu, 130 mahrz. smagi, 88—90 kap. pudâ. Ausas, Kreewu 57—59 kap. pudâ, labakahs 62—66 kap. pudâ, schahwetahs 58—60 kap. pudâ.

Leepajâ, 7. Augustâ. Rudsi, 120 mahrz. smagi, 69—71 kap. pudâ. Ausas 69—70 kap. pudâ. Griķi 88 kap. pudâ. Linsehklas 173—174 kap. pudâ. Kanepju sehklas 131 kap. pudâ.

Wehstules un atbildes.

A. Pr. G—ê. Sanehmam gan, bet isleetot nawarêsim. Jums ar rakstu darbeem wehl flikti weizahs. — **K. L. D.** Juhsu sautajuma mums wairs naw. Juhs wispahr tik flikti mahkeet sawas wajadsibas rakstâ isteikt, ka tahs naw lahga isprotamas. —

Isdewejs un atbildigais redaktors: **Dr. A. Bielenstein.**

Redaktors: **J. Weissmanis.**

Дозволено цензурою. Рига, 7-го Августа 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajumi.

Dobeles aprinka 20. eezirkna pagasta teesa pehz sawa nolehmuma no 5. Julija sch. g. usaizina wisus 5. Junijâ sch. g. nomirušchâ Peterneeku Ahschu mahju saimneeka Jana Kalnina paradu dewejus un paradu nehmejus, wehlakais 16. Augustâ sch. g. pee schihs teesas Osolu (Paulsgnades) pagasta namâ eerastees, dehl sawu prasijumu un paradu usdoschanas, kâ ari paradu samaksaschanas, ar to peesihmi, ka wehlak usdoti paradu prasijumi wairs netaps eewehroti, bet ar paradneekeem taps darits pehz likuma.

Osolu pagasta namâ, 12. Julijâ 1900. g.

Par preekschsehdetaju: J. Kalnin.
Skrihwers: Stager.
(№ 224.) (S. W.)

Usmas

weenklasigai Ministrijas skolai, Wentspils aprinkî, wajadsigs no 1. Oktobra 1900. g. ewangelifks-lutera tizibas mahzibas **skolotajs.**

Kadidateem, kuri wehlâs scho weetu peenemt, japeeteizâs 28. Augustâ sch. g. pee weetneeku pulka Usmas „Muischgalu" mahjâs dehl salihgschanas. Alga: ne masak kâ 156 rub. skaidrâ naudâ, apmehram 1/2 desetinas semes, pee brihwa dsihwokla ar apkurinaschanu un apgaismoschanu.

Usmâ, 17. Julijâ 1900. g.
(S. W.) Pag. wez.: J. Rosenberg.
Rakstwedis: A. Hermannsohn.

Pr. Elementar-skola

agr. Sw. Annas basnizas skola, Skrihweru celâ № 35. **Mahz'ba sahksees 9. Augustâ.** Jaunu skolenu un skolneetschu peeteikschanos nem preti ikdeenas sahkot no 1. Augusta —

Skolotajs **Sperthals.**

7. Augustâ

sawu praksi

atkal ussahku.

Runas stundas: pulksten 8 1/2—10 un 4—5.

Dr. med. J. Brennsohn,
Jelgawâ, Lecelajâ celâ № 3, 1 tr.

Jelgawâ.

Amatneezibas kursi.

Rokas auschana
pehz Somu mustureem.

Mahzibu sahkums wiseem kurseem 21. Augustâ.

Peemeldeschanas nem pretim no 14. Augusta sahkot ikdeenas no plkst. **12—2 Tirgus celâ № 9,** 1 trepi augschâ.

Pensionarenes

atron ecstahdê usnemschanu.

Anna Stavenhagen.

Skolneeki

atron laipnu korteli kahdâ wahzu familijâ Jelgawâ, Swehtes celâ № 23. — Turpat top ari **stundas dotas.**

Skolneekus un skolneezes

usnem korteli ar jeb bes kostes Jelgawâ, Lecelajâ celâ № 53, bodê, pee

Wilhelmsona.

Skolneezes

peenem pansijâ Jelgawâ, Pasta celâ № 35, augschâ.

Paleelinaju darbnizu

un **isglihtoju dahmas** ihsâ laikâ schnitu sihmeschanâ pehz slawenâs Angku sistemas un schuhschanas par pilnigam skroderenem. Mahziba sahksees 14. Augustâ. — Peeteikschanâs teek ikdeenas pretim nemta Jelgawâ, Skrihwera celâ № 30, sehtâ, pee

modistes **J. Sills.**

Wairak

jauni zilweki

no 16—18 gadus wezi, kureem ir luste **podneeka amatu** mahzitees pehz „jaunakâs modes" ar masu salogu, war peeteiktees pee podneeku meistera **F. Klohka, Grobinâ,** pascha fabrikâ.

NB. Peeteiktees war zaur wehstulem jeb personigi.

Weenu mahzekli

meklê

S. Sommerfelds,
Jelgawâ.

Daru sinamu sawam zeen. kundem un godajamai publikai, ka mana

drehbneeku darbniza

tagad atronâs **Esera celâ № 17.** Peenemu apstellejumus par wislehtakam zenam.

A. Freymans.

Prefetu seenu

peedahwâ ar peesuhtischanu **E. Wegners,** Jelgawâ, Lecelajâ celâ № 74.

Kursemes kredit-beedribas direkzija

dara zaur scho wispahrigi sinamu, ka pa likumkahrtigo brihwlaiku, un proti

no 1. Julija lihds 15. Augustam incl.,

kredit-beedribas direkzijas daschadas nodalas

tikai pirmdeenâs no pulksten 10 lihds 2,

bet

krahschanas-lahdes pahrwalde

un

uguns-apdroschinaschanas direkzija

bes tam ari wehl

otrdeenâs lihds pulksten 12 pusdeenâ

publikai buhs atwehrtas.

Jelgawâ, 19. Junijâ 1900. g.

Direktors: Barons A. Behr.

Sekretars: Rahden.

63. Jelgawâ, Lecelajâ celâ 63.

Zaur scho teek darits sinams, ka **Jelgawâ, Lecelajâ celâ № 63** ir atwehrta **G. Stritzka bruhscha**

alus pahrdotawa

un tur teek peedahwats labi nogulejees **Pilsenes, Dortmundas,** kâ ari gaischais un tumschais **Bairisch-alus** weselâs un pusê pudelês.

Buhw-apkalumus

un

buhw-materialu

peedahwâ lehti

J. S. Parügina mantineeki.

Ihpaschneeks A. Artemjew's,
Jelgawâ, apaksch kolonadeem № 96.

Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas

Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba

Katolu celâ № 46, „Semkopja" redakzijas telpâs. Sawu darbibu Sabeedriba ussahka schi gada februara mehnesi.

Beedru garantija 30. Junijâ 137,500 rbl.

Nem preti eeguldijumus un maksâ par teem 6 prozentes gadâ. Par aisdewumeem nem 7—8%. Darba laiks ik darba deenu no pulkst. 11—12.

Manâ no augstas waldibas apstiprinatâ

pirmâ istabas-meitu skolâ

(pehz ahrsemes sistemas)

teek **ikdeenas skolneezes usnemtas** un pehz pabeigtas mahzibas laika winas dabon labas weetas muischneeku namos pee augstas lones.

Manâ pirmâ

schnitu sihmesch. un peegreeschanas

skolâ teek katrâ laikâ skolneezes usnemtas un kreetni ismahzitas.

Direktrise **M. A. Brachmann.**

Jelgaw. Palihdsib. un Paglab. Beedriba.

Krahj- un aisdewu-Kases bilanze.

31. Julijâ 1900. g.

518 beedri. Droschibas kapitals 23,599 rubl. 96 kap.

Debets.

	Rbl.	K.
Wehrtspapiri . . .	3998	72
Inwentars	711	17
Aisdewumi us galweneekeem.	76257	—
Aisdewumi us kihlam	162406	—
Kasse	768	—
Daschadi isdewumi .	1144	73
Kurs. Kred. Beedr. .	8207	05
	253987	67

Kredits.

	Rbl.	K.
Pamata kapitals . .	5358	53
Dalibas naudas . . .	18241	43
Noguldijumi us augleem	188535	27
Noguld. us augku-augl.	19997	10
Krahj-noguldijumi . .	7587	11
Tekoschi noguldijumi .	3368	62
Augki	9302	34
Sihki eenehmumi . .	351	48
Diwidends	1227	74
Pahrejoschas sumas . .	18	05
	253987	67

Kases darba laiks ir ikdeenas, isnemot sestdeenas, swehtdeenas un swehtku deenas, no pulksten 11. lihds 1 pr. pusdeenâ Skrihweru celâ 1. Kase maksâ par noguldijumeem 5% gadâ un nem par aisdewumeem 6—7% gadâ. Wisi maksajumi no krona nodokleem atswabinati.

Direkzija.

Weikala atwehrschana.

Zeenijamai publikai pasinoju, ka zetortdeen 10. Augustâ sch. g. atwehrschu **Jelgawâ, Lecelajâ celâ № 66** (senakâ K. Sillera weikalâ)

material un kolonialpretschu pahrdotawu

kurâ turescho **wislabakâs prezes** par **wislehtakam zenam** un apsolu apsinigu un laipnu apkalposchanu. — Luhdsu zeenijamo publiku, manu **jauno ussahkumu ar sawu apmekleschanu pabalstit.**

Aug. Kruhminsch.

Ed. Zehder's — Rigâ.

Laukſaimneezibas maschinu un semkopibas rihku lehgeris

Karla celâ № 11, pretim Tukuma-Jelgawas dselsszela stazijai,

eewehlê

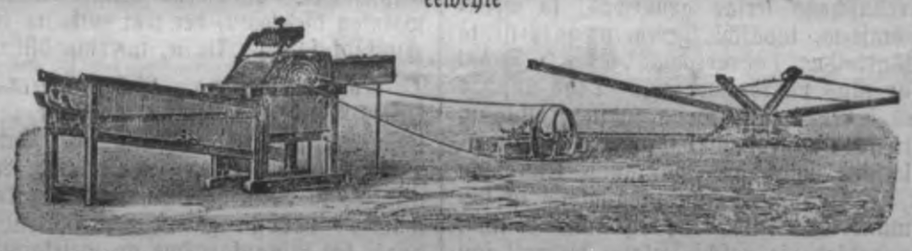

kulamâs maschinas ar **rokas** un **gehpela dsenamo,** preeksch 2, 4, 6, 8 un wairak sirgeem ar pee tam peederigo **gehpeli.** — Wisas maschinas no **jaunakâs** un **labakâs konstrukzijas** un is **ismekletâ wislabakâ materiala.**

Wifs sem galwoschanas.

Tahlak: **wisadu sortu arkli, sehklas aparaji, rzeschas, sehj-maschinas, seena grahbekli, labibas wehtijamâs maschinas, ekseln maschinas** u. t. t.

Peena separatori.

Lokomobiles un twaika kulmaschinas

jaunakâs konstrukzijas

is **Anglu** fabrikas **Richard Garret & Sons** no 3, 4, 5, 6, 8 un 10 sirgu spehka.

Wehstulu adrese: Ed. Zehder — Rigâ.

Akziju sabeedribas

agrak

Frister & Rossmann

Wisulabakâs schujmaschinas
Weegla rihkoschanâs
Klusa un ahtra darbiba
Eleganta isskata

Jelgawâ par lehtakam zenam dabujamas weenigi pee

J. Jegera,
Leelajâ celâ № 9, Pasta eelas stuhri.

Grahmatu, rakstamu un **sihmejamu leetu pahrdotawa.**

Turpat ari pahrdod lehtas burtnizas, 100 par 250 kap.

Weikala pahrzelschana.

Zaur scho daru sinamu, ka es no 1. Augusta sahkot no Eliasstama nama sawu sauktu **Siwtinu, labibas un linu weikalu** pahrzeku us **sawu pascha** agrak Hermana namu, pretim Jahna basnizai, un tahdâ paschâ wihsê taisiut un wiseem tuhdal samaksaschu. Bes tam man ir us schosejas, Wischkaku robeschâs, pee Lihkopu kroga, labibas uspirkschanas weeta.

Augstzeenibâ **Rudolfs Hirschfelds.**

Pawiljons

preeksch bischu kokeem, ar 2 bischu dsimtam, dascheem tukscheem bischu kokeem, kâ ari zitam pee bischu audsinaschanas peederigam leetam pahrdodams pee **A. Torchiani, Jelgawâ.**

Ustizigs

mahzeklis

war peeteiktees **J. Gotthardam** tabakas weikalâ Jelgawâ, Katolu celâ № 12.

Smehketaju kungeem!

Tâ kâ Goudron-hilses naw wairs agrakâ wehrtibâ, tad zehlees prasijums pehz labahm un tomehr lehtam hilsem. Scho robu ispildit usnehmuschahs

Dim-hilses no

A. N.

Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawas
Jelgawâ, Katolu celâ Nr. 12.

Minetâs Dim-hilses ir is stempeleta frantschu papira, glihti strahdatas un dabonamas wairak lauku un pilsehtas bodês.

NB. Tâpat ari **ihstâs Zarskija hilses** (ar glihtu walsts ehrgli) un **Lichtensteina Automata-hilses** ir eewehlamas

Teizami papirosi:

Elektra 10 gab. 6 kap., Barskija 10 gab. 3 kap. un Troika 20 gab. 5 kap., labakâ III. sortes tabaka „Swesda № 14".

Skolneeki

teek peenemti pansijâ **Swehtes celâ № 27,** preti jaunajai realskolai, pee **Zimmermann.**

Jelgawas darba nama jaukajâ dahrsâ

(Rahtsmuischâ) 13. Augustâ 1900. g. isrihkos

jaunbuhwejamai Jelgawas Latweeschu basnizai par labu

Sakumu swehtkus

ar dseedaschanu, rotalam un deju.

Dseedâs Sw. Annas draudses koris.

Spehlês Waldmana kgâ puhteju kapele.

Leetainâ laikâ isrihkojums notiks darba nama jaunbuhwetâs plaschajâs un glihtajâs telpâs.

Limonade, augku uhdens un uskoschamee buhs dabujami.

Sahkums plkst. 5 pehz pusd. Beigums pulksten weenâ.

Peedalischanâs maksa (eerehk. labd. nod.): **40** kap. no personas.

Pahrmaksajumi tiks ar pateizibu peenemti. — Swehtku dalibneekeem isrihkojuma nosihmes redsami japeesprausch. — Isrihkojuma nosihmes buhs dabonamas isrihkojuma deenâ pee kases. — Par sirgu peeweetoschanu buhs gahdats.

Zeenijamo publiku laipni eeluhdz

Isrihkotaji.

Labako

superfosfatu

un

Tomas miltus

pahrdod

Fr. Weidemanis,
Jelgawâ.
Pee „Balto gaili".

Wiflabako lihdsekli pret

melnplaukam

ar pamahzibu (mit Gebrauchsanweisung) dabonams pee

J. Eckerta, prowisora,
apteeku pretschu tirgotawa,
Jelgawâ, Katolu celâ № 13.

Dabujama pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ:

Pamahzischana,

kâ flimus mahjas lopus ahtri un weegli war pasiht un dseedinat.

No **Jeannot Wagner.**
Ar 4 bildem. (Otra druka.)
Maksâ **75** kap.

Dabonamas pee **J. F. Steffenhagena un dehla** un **J. Schablowsky** Jelgawâ, Katolu celâ № 9 un Rigâ, Skahrnu celâ № 6:

Zilweks.

Pehz

profesora Dr. Karla Ernsta Bocka ar sihmejumeem.

Tulkojis

stud. med. K. Buschs.

Maksâ **glihtâ wahkâ** eeseeta **50 kap.**

H. Wagnera

pirmee stahsti is dabas mahzibâm skolai un mahjai — behrneem un saimei.

Latwiski tulkojis **Alberts Treulands.**

Ar bildem.

Maksâ **35** kap.

Behrnu preeks,

jeb masa, masa grahmatina, zaur ko behrni weegli, ahtri un skaidri war eemahzitees lasit.

Wiseem Latweeschu behrneem par labu apgahdata no A. S. (Septitâ druka.)

Maksâ 10 kap.

Behrnu dahrs.

Lasamâ grahmata mahjâ un skolâ.

Sastahdits no Jelgawas kurlmehmu-skolas skolotajeem.

Maksâ 35 kap.

J. Palewitscha

Dseedaschanas mahziba

tautas skolâm.

Motto: Dseedot dsimu, dseedot augu
Dseedot muhschu nodsihwoj'
Dseedot weegli eelihgoju,
Paradises dahrsinâ.

Otrs pahrlabots un papildinats isdewums.

Zena **40** kap.

Wisjaukakâs

pasaginas

ar **daudz bildem** puschkotas, sazeretas no **H. C. Andersena,** tulkotas no **Fr. Mekona.**

Zena **60** kap.

Bilschu grahmata

ar lopu un swehru bildem

lihdz ar aprakstteem.

Maksâ 15 kap.

Дозволено цензурою. Рига, 7-го Августа 1900 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Te klaht 2 peelikumi.)